

70

Na Kienitsé Nevalá

Producere

264

" M A K I E N I T X M E W T A "

Addattament Radjofoniku

Ta'

CHARLES ATTARD.

" MA KIENITX MEWTA "

Addattament Radjofoniku

Ta'

Charles Attard.

Mill-Kummidja:

*Novembre
23/12/1958*

(LO SBAGLIO DI ESSERE VIVO)

Ta'

Aldo De Benedetti.

JIEHDU SEHEM:

MARIA LARI	...
ADRIANO LARI	...
CESARE GUGLIELMI	...
ID-DEFFIEN	...
PAOLA	...
ROSINA	...
<i>Sara</i> KATEKEXXA LUISA	...
SINJURA XIEHA	...
SINJUR TA' POZIZZONI GHOLJA	
LINA	...
SILVIO	...
TERESA	...
MARIO	...
SERGIO	...
<i>Eugenio</i> realia	+++++

Mary Camilleri
Victor Tedesco
Tway Scalpello
Victor Soler
Antoinette Soler
Louise Lemerier
Mrs. Blackman
Mrs. Blackman
Clô Gruppella
Louise Lemerier
Clô Gruppella
Mrs. Blackman
Clô Gruppella
Nestor Cachia
Clô Gruppella
Antoinette Soler

N.B. Dil-Kummidja giet maqluba ghal Malti u Addattata ghax-Xandir bil-permess ta' l-Awtur.

Il-Final tal-Kummidja gie mibdul u addattat ghas-Semmigha lokali.

+++++

M A L T A

1 9 58.

MUZIKA: F/Q:

F/I: Hemda miksura minn kant ta' ghasafar. (Pawsa)

Deffien: Ahfruli, sinjuri... qabel tibda din il-grajja, nixtieq nghidilkhom xi haga... Qieghed inkellimkhom minn post imdawwar bis-sigar... kull fejn iddawwar wiccek, fjuri... hdura ma' kullimkien... dehera li tghaxxaq... dehera li tixxiebah ma' xi gnien sabieh u hlejju, b'dan kollu, dan il-post, in-nies, issibu b'isem iehor... Dan hu li riedt nghidilkhom... Dan il-lok, m'hux gnien, imma Cimiteru... M'hawn xejn biex wiehed j'impressjona ruhu u nghidilkhom li m'hux tasseg li c-Cimiteri huma postijiet ta' dwejjaq; dawn huma ghajdud foloz. Ic-cimiteri huma gonna kbar... gonna sbieh u jkkultivati... l-izqed postijiet hiemda li wiehed jista' jsib f'kull Belt... Isimghu ftit... X'paci! X'henda! Jinstama' biss il-kant ta' l-ghasafar... l-huttaf, l-usinjoli... il-pittirossi... f'dan il-post, jinsab eluf minn dawn.. Hawnhekk, huma jsibu l-kenn u l-mistrieh. Fl-ibliet u fil-Bniedmin, jaraw għadu... L-ghasafar ja fu li hawn hadd ma jagħmlilhom deni... Filogħodu, iqajmuni bil-kant tagħhom... Bilhaqq, insejt nghidilkhom... Jien huwa d-deffien tac-cimiteru... Nghix fi dwejra qrib il-bieb tad-dhul. Zewgt-ikmmar, keina zghira u daqxejn ta' gnien. Forsi tghiduli, m'hux gost li wiehed jghix f'cimiteru... Dan il-hsieb huwa falz ukoll. Ghall-ewwel li gejt hawn, kont impressjonajt ruhi xi ftit, imma mbagħad, bil-mod, il-mod, drajt u drajt sewwa. Issa, ili hawn hmistax il-sena u nghidilkhom li ma nsibx ahjar minn hawn. Filghaxija wara li nghalaq il-kancell, noqogħod bilqegħeda fil-bieb, inpejjep pipa tabakk, imsieħeb biss mid-dawl dghajnejef tal-fanali li jinsabu imixerda l-hawn u l-hinn. Ma għandniex x'ingħidu, m'hix haga sabieha li wiehed jghix dejjem wahdu; l-aktar fix-xitwa, mita l-jum huwa qasir hafna u l-jieli ma jintemmu qatt. F'dan ic-cimiteru, kont inkun izqed hieni kieku kont mizzewweg... Ipprivajt kemm il-darba, qatt ma rnexxieli insib wahda li riedet tghix hawn.... In-nisa, tafu inthom, kif inħuma... Vara kolloġx, nahseb li swieli għid li bqajt wahdi ghaliex huwa wisq ahjar li wieħed jghix mal-mejtin milli mal-hajjin. Il-mejtin huma nies twajba, ukoll jekk f'hajjithom kienu nies hzienna. Il-fjuri jaslu hawn ta sikkiet, i-ma dawn anqas iħabtuk wisq ghaliex jibqghu kif wieħed iqegħedhom bla ma jiccaqalqu. Il-mejtin li jinsabu f'dan ic-cimiteru, issa, sirt nafhom kwazi kollha. Naf isimhom u naf ukoll il-grajja tagħhom. Billi ili hafna nagħmila magħhom, inhossni sirt migħud lejħom. Kieku għadhom jisxgħu jifmhu u jisimghu, kieku x'aktarx li huma wkoll ingibdu lejja. Jien nistgħaż-żon kollha xorta wahda... ghalija, kollha l-istess, ghaliex tafu inthom, hawn ukoll jinsabu l-fqar u s-sinjuri. M'inhix niħaddet mill-flus... hawn il-flus ma jghoddha xejn. Fic-cimiteri l-ghana u l-faqar jitqiesu xort'ohra. L-ghonja huma dawk li għandhom lil xi hadd jigi jarhom kulljum... dawk li għandhom il-qabar mimli fjuri... il-faqar, bil-maqlub, dawk li m'għandhom min jiftakar fihom... dawk li ma jkollhomx zjarat... li ma jkollhomx fjuri... Biex tifmuni, hdejja, hawn qabar sabieħ hafna... Il-monument li għandu fuqu huwa maestus... kolonni tal-bronz... l-Angli gharku tejhom jitkolbu... qabar li sewa patrimonju shih

: b'dan kollu, dak li jinsab go fiegħ, huwa miskin hafna. anqas kelb ma jersaq fuq il-qabar tighu... qatt fjuri... anqas dak inhar tal-festa tal-mejtin, imbagħad fuq din in-naha, hawn qabar iehor li m'ghandux fuqu ghajr gebla u salib ckejken... xejn izqed, b'dan kollu, ma tħaddix gurnata li ma tigix izzuru, mara vistuza, bil-fjuri f'idejha Xejn ma jgagħalha tonqos minn din iz-zjara, la x-xita, la x-xemx u anqas ir-rieh. Tifħmu issa xi tħisser għalija l-ghana f'dam ic-cimiteru? U allura, tafu x'ikolli nagħmel jien? X'imdaqqiet naqbad xi ftit fjuri minn fuq dawk l-oqbra li jkollhom hafna u jmmur nqegħedhom fuq dawk li ma jkollhom xejn. Naf li m'hux sewwa, imma ftit tal-gustizzja trid issir f'dan il-post ukoll.... Hekku, ser jibdew iz-zjajjar....

(Pawsa)

Xieha : L-ghodwa t-tajba, Sur Tumas.

Deffien: L-ghaqodwa t-tajba, sinjura Lucia. Ghodwa sabieha, hux tassew?

Xieha : Ma tistax tkun isbah.

Deffien: Gibt xi ftit zerrigha migħek, sinjura?

Xieha : Iva, imma nibza li din id-darba, l-ghasafar jiklu hilna ukoll.

Deffien: Jehtieg li nghattuha b'xi ftit trab... Ftit iehor u nigtik daqqa t'id.

Xieha : Grazzi, Sur Tumas.

Hoss: (Passi jidbegħedu)

Deffien : L-imsejkna ilha armia ghoxrin sena... Daqshekk ilha tigi hawn... Ma tfallix jum wieħed biss. Nghidilkhom li saret drawwa tagħha li tigi hawn... tqatta ftit sīġħat kulljum, bilqegħeda fuq il-qabar ta' zewga, titleb, taqra xi gurnal u x'imdaqq iet ukoll, tahdem xi kalzetta. Ghall-ewwel, madwar il-qabar, bdiet tizra xi fjuri, issa, qed tizra xi ftit insalata... Miskina! Xi hsra qed tagħmel b'daqshek! Tgħaqqad flimkien il-qima tal-mejjet mal-htiega tal-hajja. L-ghodwa t-tajba, Sinjur!....

Sinjur : L-ghodwa t-tajba, Tumas... Waslu l-kuruni?

Deffien: Iva, sinjur. Ga ghedtilhom iqegħeduhom flokhom... Għandek bzonn xi haġa ohra?

Sinjur : Xejn grazzi, Tumas.

Hoss: (Passi jidbegħedu)

Deffien: Das-sinjur li għadu kemm kellimni, huwa neguzjant kbir. Għandu l-qabar tal-familja, l-għmel tighu. Ga difen għo fiegħ lil mara u lil genituri. Qabel jigi jzurhom, dejjem jibagħt xi ftit fjuri... Ma tistax terbot fuqu... għandu hila f'xahar, jigi hames darbiet, imbagħad jghaddu x-xhur u ma tarahx darba biss... M'irridx nahseb hazin, imma

: galbi tghidli li kull mita jagħmel xi bicca xogħol tajba, jwarrab percentwal ckejken mill-qliegh biex jkun jista' jixtri l-fjuri għal mejtin tighu... din ma fieha xejn, hux tassew? Jien nghid li das-sinjur jifhem li kull meta jixtri l-fjuri għal mejtin, dawn igibulu r-risq.

Marisa): L-ghodwa t-tajba!

Enzo): L-ghodwa t-tajba, sinjuri.

Hoss: (Passi jidbegħedu)

Deffien: Dawn kienu zewg zagħzagħ... Tahsbux li dawn gew hawn biex jinnamraw... Le, le... dan ikun nuqqas ta' qima lejn dan il-post. Iz-zaghzugh, f'dan ie-cimiteru, għandu l-qabar taz-ziju u x-xbejba, dak ta' nannitha... Iz-zewg oqbra nzertaw hdejn xulxin u allura tistgħu tahsbu kif dawn it-tnejn tlaqqghu flimkien... Ghall-ewwel kienu jigu darba fix-xahar, imbagħad kull gimgha, issa, kull-jum... Minjaf, forsi anke mill-mewt tista' titnissel il-hajja.... Riesaq ragel hdejja... donnu qed ifittem lil xi hadd...

Adriano: Skuzi, hawn tahbat is-sezzjoni Nru. 22?

Deffien: Iva, sinjur, sewwa, sew, hawnhekk.

Adriano: Qasam 46?

Deffien: Iva. Tibda minn hawn u tasal sa dik il-moghodija.

Adriano: Grazzi.

Hoss: (Passi jidbegħedu)

Deffien: Lil dal bniedem, qatt ma na f li rajtu... Riega gej...

Adriano: Sinjur, jekk jogħogbok xtaqt inkelmek.

Deffien: Serv tigħek, sinjur.

Adriano: Ejja nersqu hdejn dan il-qabar....

Deffien: Tajjeb. Hoss (Passi)

Adriano: Dan il-qabar tighi... Nista' navda fik?

Deffien: Tista' isserrah rashek.... Imma, ghaliex qed tistaqsini? Ghadni ma nistax nifhem.

Adriano: Twegħedni li ma tghidx kelma minn dak li ser nghidlek?

(Pawsa)

Twegħedni?

Deffien: Inveghedek, imma....

Adriano: Ersaq l-hawn.... Qiegħed tarah dan il-qabar?

Deffien: Iva!....

Adriano: Jien ninsab midfun hawn taht.

Deffien: Kif???

Adriano: Kif ghedtlek. Il-mejjet li hawn f'dan il-qabar, huwa jien, jien stess.

Deffien: Isma, habib, hawn m'ahniex il-manikomju... qeghedin f'cimiteru

ADRIANO: Habib, tahsibx li jien mignun... Dak li ghedtlek huwa minnu.

Deffien: Ismagħni, habib, jekk trid ticcajta, għamillli pjacir mur iccajta band'ohra, jekk le, iggaghlan ni nghajjat lil pulizija.

Adriano: Le, le, issejjah lil hadd... Għamillli favur... ersaq ftit iehor l-hawn... Nahliflek... qed inkelmek bl-akbar serietà... Aqra, aqra x'hemm miktub fuq din l-irħama...

(Jaqra b'lehen irpusat) "HAWN JINSAB MIDFUN ADRIANO LARI"

(Waqt li jinstemgħu hsejjes ta karti) Issa hares l-hawn... Ara, dan huwa certifikat... L-Identifikazjoni tighi... Sewwa qed nghidlek? Adriano Lari.

Deffien : (Bezgħan) Imma....

Adriano : Qabel... qabel dak li hemm fuq dik l-irħama ma dak li hawn fuq dan ic-certifikat... Hekk... Imwied f'San Giovanni, Persiceto, fit-18 ta' Novembru, 1899. Miet fl-4 ta' Awwissu 1938. Issa a qra c-certifikat ta' l-Identità..."Imwied f'San Giovanni, f'Persiceto, fit-18 ta' Novembru, 1899... id-data tal-mewt hawn ma tezixtix ghaliex meta tawni dan ic-certifikat kont għadni ma mietx..... Aqra... kompli aqra... l-Identità tħid li jiena mizzewweg... Issa hares lejn l-epigrafija... ara xi tħid... "Il- mara nkonsolabbli tqiegħed fuq dan il-qabar ... " U r-ritratti? Xi tħidli għalihom? Arhom sevva. Dak li hemm fuq il-porcellana u dan li għandxi fuq dan ic-certifikat huma fotografija wahda... Hares lejhom... Jixbhu għal kolloks lil xulxin... Dan ir-ritratt kont hadtu hmistax il-gurnata qabel miett... F'dan ir-ritratt kien għad kelli l-baffi... Nahseb li taf ghaliex ħnehewhomli dawn, hux veru? Temminni, issa? Imma xi gralek??? Jaqaw qed ihossok hazin???

Deffien: (Imbazza) Le, le... M'ghandi xejn... xejn... Għalġemm indorri nittratta mal-mejjtin, qatt ma bsart li ser jkoll nitkellem magħhom ukoll.

Adriano: Stajt nobsor lid-dehera tighi ser timpressjonak... Kieku kont minflok, kien jigrili l-istess... Ogħogħod bilqiegħeda hawn m'hawn kumplimenti... fuq il-qabar tighi, ninsabu f'dari..... Hekk ahjar.... Tpejjep?

Deffien Le, grazzi.

Adriano: U issa li mnejtek minnxi li jien tassew dak il-mejjet li jinsab midfun hawn tahtna, jehtieg li nghidlek kif għamilt biex hrigt minn dan il-qabar. Il-grajja hija ftit imħawda... Kieku din ma kienits tragika kienet tkun grajja tad-dahq.

Ismaghni... Jiena miett tmien xhur ilu... Sewwa, sew, fl-4 ta' Awissu, bhal ma hawn miktub fuq din l-irhama. Niftakar kien is-Sibt... Kont sejjer lejn id-dar, mill-Ufficju... insejt nghanid, kont impiegat mas-Società Siderurgika. Dak inhar, kienet xemx taqli.... f'kantuniera, ilmaht wiehed qed ibiegh id-dulliegh. Ix-xitan ittantani... Kiel t dulliegha shiha... Wasalt id-dar u kif kont tiela t-tarag, hassejtni qed niddardar u kif wasalt fuq rasi bdiet iddur bija... Il-mara, kif ratni, bagghet thares lejja mbazza Staqsieni xi grali u kif kont ser inwigibha, sibt ruhi stendut ma' l-art. Il-mara ghajtet lil girien u dawn bagħtu għat-tabib minnufieh. Wara li nvistani, qal li ma kien hemm xejn gravi; gagħlhom iqeħeduni fis-sodda u ordnali ftit banjoli fuq mohhi... Qallhom li l-ġħada għandi nishħah tajjeb. L-ġħada sbaht mejjet..... Xi gralek? Jaqaw qed indejnek?

Deffien: (Kwazi itemtem) Le, le....

Adriano: Ghadni niftakar l-ahhar waqtiet ta' hajti. Kien għad ma sebahx. Marti kienet rieqda hdejjha... F'daqqa wahda hassejtk kesha tiela ma' rigejjha u bil-mod, il-mod, bdiet iddur ma għismi kollu. Ittantajt nidħarrrek, ma rnexxilix... riedt nerfa' rasi, għalxejn... ma stajtx nidħarrrek... Anqas ghajnejja ma stajt ncaqlaq... dawn kienu cassi jharsu lejn is-saqaf... Għismi ngazza għal kollex.... Marti stembhet... Smajħha tistaqṣini: "Adriano, kif thosso?" Riedt inwiegħiba... ma stajtx, b'dan kollu, kont qed nisma u ~~minn~~ nifhem kollex... Bdiet tħajjajtli: "Adriano! Adriano!" Imbagħad hassejtha tqiegħed idha fuq mohhi u fl-istess hin smajħha tħajjajt ghajta tal-biza. Intebħet li jiena kont mejjet. Miskina... bdejt nismagħha tibki u tolfoq... hassejħha tgħannaqni magħha u jssejjahli mill-għid: "Adriano! Sbejjah Adriano tighi!" He... issa li kont mejjet bdejt nidher sabieħ ukoll. Gew il-għirien u rnexxielhom johorguha mill-kamra tighi. Eqajt nismagħha tibki u tolfoq... bdejt nisma il-għirien iduru mighi, jitkellmu bil-mod bejniethom. F'daqqa wahda ilmaht id niezla fuq ghajnejja u minn dak il-hin sibt ruhi fi dlam cappa... kienu għalquli ghajnejja u allura, hawn bdejt nibza. Forsi din kienet il-meħwt? Waqt li jien ghadni nista' nisma', nifhem u nhoss, sejjer nigi magħluq f'qabar għal dejjem, bla ma nista' nidħarrrek... bla ma nista' nħajjat... Smajt l-arlogg idoqq... smajt il-għirien jitkolbu għalija... hassejthom ilibbsuni blaħejjar libies li kelli... Wieħed minnhom, smajtu jghid il-hom biex iqeħeduli salib fuq sidri, imbagħad gie t-tabib, kiteb ie-certifikat tal-meħwt tighi u l-permess għad-difna. Wara ftit hassejthom iqeħeduni fit-tebut u qegħeduli erba xemgħat madwari... mita lestew, kullhadd telaq lejn daru. Wara nofs-in-nhar, bdew iz-zjajjar. Marti ma kellha aptit tkelleħ lil hadd. B'ghajnejha magħluqa nxteħtet fuq divan biex tistrieh imma x'tistrieh, tistrieh... kull wieħed li jasal, beda ikellimha fuqi, jistaqsi x'kienet l-kawza u kull darba li marti kienet twieġeb, kienet tinfexx tibki. Zjajjar biex ituk l-ghomor huma tassew haga kiefra... Donnhom lin-nies jieħdu gost iqanġlu mill-għid in-niket f'qalb dak l-iġġun... Dak li jkun sofra l-meħwt ta' xi hadd mill-familja, jkun qed jagħmel minn kollex biex jinsa u jistabar imma hekku... zjara ta' habib u terga' tfakkru mill-għid bis-soltu kliem ta' kondoljanzi...

Fade In:

Sergio: X'isfortuna!

Mario : Disgrazzja terribli!

Tereza: Telfa r-reparabbi!

Mario : Haga li ma titwemminx... Kien jidher tant fsahtu!

Sergio: Sal bierah filogħodu ma kellu xejn. Iltqajt mighu kif hareg mill-officċju... Sellimli u dhaqli... kien jidher ferhan u dahqan bhas-soltu.

Mario : Imma xtahsbu li tah hekk f'daqqa wahda?

Tereza: Jiena nghid li dik id-dulliegha kienet il-kagun.

Sergio: Id-dulliegha?

Mario : Tahseb?

Tereza: Iva. It-tabib qal li d-dullieh li kiel ikkagunalu indigestjoni.

Sergio: Miskin! Kien tant twajjeb... kien tant qalbu tajba.

Mario:: Kien tassew ruh tajba.

Sergio: Emmnuni, ma nistax ninsieh... konna hbieb tal-qqlb.

Mario : Eh!... Destin!... Destin ikreh!....

Tereza: Sinjura, Maria!...

Maria : (Imbikkija) X'inqala, Tereza?

Tereza: Waslu is-Sinjura l-ina u s-Sur Silvio!

Maria : Jghaddu, jghaddu.

Lina : Ghaziza tighi!

Maria : X'jidhiriek, eh?

Lina : X'disgrazzja!... X'ahbar kiefra kienet għalina... Kif qaluli hassejtni sejra niggennen... Zewgi wkoll, beda jibki bhal tarbija, emmieni, Maria, it-tnejn bkejna... it-tnejn tlifna l-paci.

Silvio: Tassew, tassew... Din l-ahbar ma stennejniha qatt...

Sergio: Mario, minn hu dak is-sinjur li għadu kemm wasal?

Mario : Is-Sur Guglielmi, id-direttur tal-fabbrika fejn kien impiegat Adriano.

Tereza: Sinjura, is-Sur Guglielmi!

Guglielmi: L-ghomor, l-ghomor, Sinjura.

Maria : Grazzi, Guglielmi, grazzi...

Guglielmi: Maria, naf li bhal issa, kall kelma ta' sabar ghalik hija l-haga fierha .. Ni~~x~~tieq nghidlek biss li jrrid niehu sehem mighek fin-niket li tinsab fieh... Dan qed naghmlu bhala sinjal tal-hbiberija tagħna.

Maria : (Dejjem b'lehen miksur) Imsejken Adriano... X'sejra nagħmel mingħajru?

Guglielmi: Kuragg, Maria... Din id-disgrazzja hija l-prova lid-destin ried jagħmillhekk... Jehtieg l-int ma titlifx l-ghalmu tigħek... hemm bzonn l-int tiġġielet mal-hajja.

Maria : Meta niftakar li zewgi m'ghadux izqed mighi, li m'inhix sejra narah izqed, nahseb li qegħeda niggennen... Ahjar li miett jien minn-floku.

Guglielmi: Titkellimx hekk, Maria... Bhall-issa, int, ma tafx x'inti tghid... Ni~~x~~tieq li nista' jnnissel fik ftit tal-kuragg... tama fil-gejjjeni... Bhall-issa jien ukoll ninsab immikket u għalhekk m'inhix insib kliem bizżejjed biex insabbrek.

Maria : Nirringrazzjak, Guglielmi, nirringrazzjak.

Guglielmi: Ni~~x~~tieq nghidlek ukoll li minn issa l-quddiem, int tista' tghodd fil-hbiberija tighi... f'dik il-hbiberija sinciera li ila tezizti bejnietna sa minn ckunitna... Maria, f'kull hin, f'kull okkazjoni, f'kull bzonn, irrid-hek tiftakar fija.

Maria : Kif sejra nibda nirringrazzjak?

Tereza : Sinjura, hawn is-sinjura Giovanna, giet ittik l-ghomor.

Guglielmi: Kompli, Maria, kompli magħha.

(Pawsa)

Mario : X'jidhirlek, Sur Guglielmi?

Guglielmi: Inhossni miblugh, Mario. ;;; Il-funeral x'hin see isir?

Mario : Ghada filghodu fis-sebgha.

Guglielmi: Hekk kmieni?

Mario : Ser isir f'dak il-hin biex shabna ta' l-ufficcju jkunu jistgħu jigu jakkompanjawh.

Guglielmi: Sewwa, sewwa ... nittama li hadd minkhom ma jonqos.

Sergio : M'ghandekx ghax tahseb, Sur Guglielmi.

Guglielmi: Jiena behsibni nigi ukoll.... Isma, dak il-bust ta' Adriano?

Sergio : Iva. Kien għamilulu habib tighu.

Mario : Ghadni ma nistax nemmen....

Guglielmi: Destin ikreh... Jiena ser inhallikhom... Narakhom ghada.

Sergio : Ma nonqsux, ma nonqsux, Sur Guglielmi.

(Pawsa)

Sergio : Smajtu x'qal? Behsiebu jigi ghal funeral.

Mario : Hazin ghalina ghaliex ikollina umorru ahna wkoll.

Sergio : Fis-sebgha!... Ikollna nqumu kmieni... X'naghmlu jmmorru?

Mario : Iva, ahjar. (Fade Out)

(Fade In:)

Lina : Maria, ser joqogħod xi hadd mighek, il-lejla?

Tereza : Jien, kont noqogħod bil-qalb kollha, imma għad irrid
nisqi lil baby, kif u na, nerga nittawallek

Luisa : U jien billi zewgi ser isiefer, irrid inlestilu hwejgu,
imma aktar tard inkun nista' nigi nerga' nigi.

Tereza : Jien ukoll, kif inraqqad lil Baby, nerga nittawallek.

Lina : (B'lehen baxx) Silvio, nghidilha li ser tqoqħod magħha
int?

Silvio : Jien? Mela qegħeda tiggennen? Noqogħod lejl shieħ
imqajjem?

Lina : Ghall-ingas noffrulha, hi m'hix ser taccetta.

Silvio : U jekk tghidlek iva?

Lina : Allura ingibulha xi skuza.

Tereza : (B'lehen għoli) Kif ghedtlek, sinjura... Kif nraqqad
lil baby, nerga nigi.

~~Lina~~ Luisa : Mur, mur, Tereza... sakem tigi nibqa* hawn jien.

~~Lina~~ Maria : Le, le, ^{Lina} Luisa.... Tistgħu tmorru... jien m'għandhi bzonn
kejn.

Lina : Ara inhom tistgħu tmorru, nibqghu jiena u Silvio. Maria,
Silvio, jekk trid, jibqa' migħek il-lejl kollu.

Maria : Le, le, m'hemm x għalfejn... grazzi hafna.

Lina : Jidhirlek li għandna nhalluk wahdhekk? Le, le... Silvio
jibqa' hawn, iwenshekk.... Din hija l-ahhar haga li jista'
jaqmel għal habib tighu.

Silvio : Iva, sinjura... jekk trid jiena nibqa' migħek il-lejl
kollu.

Maria : (Kwazi titlebhom bil-hnien) Le, m'hemm ghalfejn... Nitlobkhom thalluni wahdi... għandhi bżonn noqogħod fil-kwiet... għandhi bżonn li ma nara lil hadd ~~✓~~ ... li ma jkell munhix....

Lina : Ma jistax jkun li nhalluk tghaddi l-lejl wahdekk... Ara, Silvio joqogħod f'dik ir-rokka, fuq dik il-pultruna... Nittama li ma tichadlux dan is-sacrificeju c'ejken li jrid jagħmel għal habib tighu... dan huwa l-ahhar sacrificju. Adriano kien qisu huh.

Maria : (Bhal wahda li qed titlef il-pacenzja) Imma ghaliex? Ghaliex tinsisti? Qegħeda nitolbok bi pjacir... Morru... morru u halluni... Jiena nirringrazzjakhom minn qalbi... għadrini... għandhi bżonn noqogħod wahdi.

Silvio: Allura jekk is-sinjura trid tqoqħod wahidha....

Maria : Iva, wahdi ahjar... Jiena nirringrazzjakhom xorta wahda... Lilkhom ukoll... Tistgħu tmorru u nirringrazzjakhom mill-attenzjoni.

Tereza Luisa: *Vuġġiekkha!*
Luisa : Jekk tkun trid xi haga, kemm issejjahli, sinjura.

Maria : Grazzi, grazzi, Luisa.

Tereza: Il-brodu qegħedtulek fuq il-kuciniera, kemm issahħnu.

Maria : Grazzi, Tereza, grazzi..... (Fade Out)

(Fade In:)

Adriano U hawn marti sabet ruhha wahidha... mitluqa fuq pultruna, tahseb fija... *Kien dalam għal kollex... l-Arlogg instama idoqq it-tminja...*

Hoss: (Jinstemgħu it-tokki ta' l-arlogg)

Deffien: U s'hawn kont ghadek fit-tebut?

Adriano: Iva... *Kont għadni mejjet... Ir-radio ta' wieħed mill-girien instama idoqq waltz...*

Hoss: (Jinstama Waltz fil-qosor)

Għal din il-muzika, marti donna giet f'sensiha... bhal wahda milquta minn xi haga, smajtha riesq lejn it-tieqa u minnufieħ għalqita... Il-muzika ma nstemghetx izjed... F'dak is-skiet bdejt nisma l-passi ta' dawk li kienu gejjin u sejrin fil-kamra ta' hdejja... Hassejthom jersqu lejja, imbagħad jergħu jidbegħedu... hemda mill-għid... hemda tal-mewt... F'dan il-waqt sar il-miraklu... F'rilejja u f'dirghajja bdejt inhoss tingis qawwi... hsiebt li d-dud kien ga qed jagħmel għalija... Imbagħad fwawar kbar bdejt inhosshom telghin għal rasi... Il-pulmuni mill-ġdid bdejt jiffunżjonaw u nifs-għażjalni niftah ghajnejja... Ir-rieħa tal-fjuri li kien hemm madvare, hassejta qed tisturdini... Hawn tajt salt biex inquu mit-tebut u f'salt wieħed siħħu ruhi bil-qiegħda. Bdejt inhares madvare, qismi wieħed ibleħ. Hdejja, kien hemm erba' xemgħat mixgħula... Fuq

: sidri, ilmaht imdendel salib... nehhajtu minn fuqi, qomt u hrigt mit-tebut... Bdejt nixxengel, la naf bid-debbulizza u l-anqas bl-isturdament... ersaq lejn il-bieb u dhalt fil-kamra tal-pranzu... Ersaqt lejn marti li kienet bhall-issa kienet mitluqa fuq pultruma, rieqda, u bil-mod, missejtilha kemm, kemm, ida... Maria fethet ghajnejha u

Maria : (Issemma ghajta twila)

Adriano: Maria!... Maria!.... Alla tighi!! Intilfet!... Maria!... Maria!...

Bhall-issa kont mixhut f'riglejha... kienet mitlufa, xarrabtilha wicca u f'daqqa wahda bdiet dbexxaq ghajnejha..

Maria!... Maria!....

Maria : (Imbazza, ittemtem) A..dria... no!...

Adriano: Iva!... Jien, Adriano... Ikollok hniena... tergax tintilef minn sensik... Maria, ibqa' kalma... nitolbok... Jien Adriano... Iva, jien, kolni kemm jien, haj mimli bil-ghomor... Missni... missni b'idejk halli tara l-verità.

Maria : (Ittemtem) Imma... kif?... Kif... jista' jkun?....

Adriano: Haga li ma titwemminx... Irgajt qomt.. Le, le... x'jiens ngehid... Jien kont imqajjem il-hin kollu... ma stajtx nidharrek u issa, f'daqqa wahda....

Maria : Hallini immissek... Adriano!... Adriano!.... Hallini nbusek!.... Adriano tighi!... (Jinstemghu jidbewsu) Le, le, titharrikx... Ibqa' kif int... qed nisthajjalni f'xi holma, holma tal-biza.... Imma tassew li ghadek haj? Hallini narak sewwa... hallini nisma lehnek... Kellimmi... Ghidli, sofrejt xejn kemm ilek mitluf?

Adriano: Ma nistax infissirlek... Tal-biza!... M'hux l-ugieh, le, dan ma kien xejn... imma l-biza... il-biza kien ta'ribbli... Gib quddiem ghajnejk ftit... kont qed nisma kollox... L-ilhma, il-kliem, il-passi, il-biki tighek... Kemm gaghalt ni nsfri, Maria.... Riedt nghajjat... Riedt ngehid: "Le! Tibkix izjed.. M'inhix mejjet!" Ma stajtx... Ilsieni kien mejjet.

Maria : Alla tighi!.. X'biza!.... Imma kif? Kif ma ntebhux li kont ghadek haj?

Adriano: Ma nistax nifhem... Milli nista nahseb, id-dehera tighi kienet ta' bniedem mejjet... m'hux l-ewwel darba li qrajt fuq kazi bhal dawn... qatt ma kont nemmen.. kont nahseb li dawn kienu jkunu qlajjiet tal-gurnalisti . Kont imqarraqqaliex issa dan il-kaz gara lili... Ghidli, Maria, x'kont nagħmel kieku ma qomtx qabel nizzluni fil-qabar?

Maria : Le, le... tkomplix, nitolbok... Il-hsieb biss li kont ser tigi midfun haj, jgenninni... Ghidli, Adriano, kif thossok issa? Trid nsejjah tabib?

Adriano: Le, le, Maria... Jien nhossni tajjeb hafna.

Maria : Ogogħod bil-qegħeda, Adriano... l-istrapazz jagħmillek hazin.. jehtieg li issa jzzomm ruhekk kalm... toqogħod mistrieh... imtedd, imtedd ftit fuq id-divan.

Adriano: (Dahqan) Le, Maria... Ikollok hniena... Ili mindut erba' u ghoxrin sığha... nghidlek issew, il-pozizjoni li kont fieha, ma tantx ghogbitni... l-aktar meta niftaġgar li kont ser nibqa f'dik il-qaghada għal qhomri.

Maria : Imma kif għandek aptit ticeajta wara dak li ghadda mingħali?

Adriano: U ghaliex m'ghandix niccajta? Bhall-issa qed inhossni ser intir bil-ferh... Isa, Maria, tajjar dawk il-buli minn fuqhekk... Ifrah, ifrah mighi li rgajna ltqajna... Ghidli, jaqaw m'inthix ferhana li rgajt rajtni?

Mar ia : Iva, iva... ferhana... Jien stess anqas naf x'nibda nħid... Ghadni ma nistax nevvar... inhossni mibluuha... donni qed nibza minn dan il-ferh li qed inhoss bhall-issa.

Adriano: Imsejkna Maria... Għalija, int xerridt hafna dmugħ... Għal kull demgħa li xerridżżi irrid ndaqhekk dahqa... ahseb ftit... dawk ix-xeni ta' biki... ta' niket l-int rajt f'din il-kamra, issa mbidlu f'xeni ta' ferh, ta' dahq... Iz-zjajjar tal-girien tagħna, il-kondoljanzi... dawk il-għandier li għadhom jixxgħelu... ejja, ejja naraw x'effett qegħed in jagħmlu bħall-issa....

Maria : Le, le... dak it-tebut m'irridx narah.

Adriano: Xi gralek? M'niex qegħeda tibza, issa? Jien ninsab hdejk... Sa ftit ilu ix-xena kienet tragika, issa saref farxa.... Xi jghid kieku xi hadd jidhol fuqna u jarana flimkien? Il-mejjet u l-armla labranzetta, jitkellmu bil-kalma kollha...

Maria : (Tidhaq ftit fit-tul)

Adriano: Issa brava.... Fl-ahhar qegħeda tidhaq int ukoll... Issa kuntent... Ma nistax nara sitwazzjoni izjed tac-cajt minn din... Ftit ilu, jiena kont ninsab hemm, f'dak it-tebut... Int kont qegħeda tibki, iddisprata; il-girien gew ituk l-ghomor... gew isabbruuk . Veru? It-tabib ukoll gie jarak.

Maria : Iva, miskin... dan kien twajjeb hafna mighi...

Adriano: X'qallek, Maria... Ghidli x'qallek.

Maria : Jien stess anqas naf... Ma niftakarx... Naf li galli hafna xorti.

Adriano: Nittama l-int kont gentili mighu... Ghidli, irringrazzjajtu?

Maria : X'jidhirlek, Adriano?

Adriano: U shabi? X'qalu shabi ta' l-ufficċju? Għaliex kienet fortuna li helsu minni.

Maria : Tghidx hekk, Adriano... Shabek ghelew hafna ghalik.

Adriano: Bil-kliem, hux tassep? Nilghab imhatra li Bianchini ga ha l-iskrivanija tighi... Mur ara x'wicc ser jaghmel meta jarani mill-gdid quddiemu. X'jghid meta nghidlu: "Habib, jekk joghogbok tista' terga' tmur fuq l-iskrivanija tighek." Tkun tassep xena tad-dahq (Jinfexxu jidhqu t-tnejn) U x'ingħidu għal ghada meta jigu għalija l-bekkamorti? Immur jien stess nifthalhom il-bieb... Nghidilhom: "Jissobbija, sinjuri, din ic-cerimonja giet whollija għal darb'ohra" (It-tnejn jidhqu) Ghidli ftit, Maria, int ga hallasthom l-ispejjes tal-funeral?

Maria : Iva, kollex hallast, imma għadni ma nafx kemm qanet l-ispiza kollha.

Adriano: Xi klassi kien ser ikun l-funeral tighi?

Maria : Prima... prima klassi.

Adriano: Mara halja... int stajt tibagħtni terza klassi.

Maria : Adriano.... Tahsibx li kelli l-wicc fost li nittratta migħek b'dan il-mod... Dak kien sejjjer ikun l-ahhar bi gal tighi.

Adriano: Nizzik hajr, nizzik hajr, Maria.... Qed nagħli għal flus li nfaqt.

Maria : Pacenzja... x'jimporta.

Adriano: U dawk il-fjuri li kien hemm madwari? X'hala!... Minjaf kemm infaqt fihom... Taf x'n-ġħmlu, Maria, nagħzlu l-ahjar u nagħmlu bukkett sabieh għal fuq il-mejda... Isma, qed insemmi l-mejda, m'hemmx xi haga x'niekol?... Għandi guh nibla l-art.

Maria : Miskin... għandek ragun; ilek ma titrejjaq mil bierah.

Adriano: Nahseb li int ukoll iffjakkajt.

Maria : Le, bħall-issa għandi bħal-ghoqla fi grizmejja.

Adriano: Isma minni, kul xi haga, Maria... dik l-ghoqla ma thossiex izjed... Isa, ejja nirrangaw xi haga malajr... flimkien, wahidna, f'din il-hemda, inkunu qisna zewg għarajjes friski... Xi tħid, Maria?

Maria : Iva, iva, imma qed nibza li fil-keina ma baqa' xejn... Halli mmur nara... X'għandek aptit, Adriano? Nitolbok tiskuzani... bl-inkwiet li kelli ma hsiebt xejn għall-ikel.

Adriano: Mur, mur, lesti xi haga, Maria... sa dat-tant, jien inlesti l-mejda.

Hoss: (Kexxun jinfetah - platti - mgharef u frieket - tazzi)

Maria : Hlief bajd, gobon u frott, m'ghandix, Adriano... tiekol bihom?

Adriano: Hekk biss?

Maria : Hemm skutella brodu offrietili ta' hdejna.

Adriano: (Iddisappuntat) Brodu? Jien xi platt spaghetti kelli aptit.

Maria : Jiddispjacini... Jekk trid, immur nissellef ftit ghagin minn għand ta' tahtna.

Adriano: Ma jinpurtax, Maria... nikkuntentaw bil-bajd u l-għabon.

Hoss: (Platti u frieket)

Maria : Stenna, Adriano, stenna... qabel xejn nifirxu d-dvalja.

Adriano: Fejn qegħeda?

Maria : Halli, halli kollox ghaliġa... sa dat-tant, int, igbor dawk il-karti.

Adriano: X'inhuma dawn il-karti kolla, Maria?

Hoss: (Karti)

Maria : Anqas naf... telegrammi... ricevuti... hemm ukoll dawk il-karti li kien hemm fil-komodina... l-avukat Gherbihi talabni d-dokumenti kolla li kelli.

Adriano: (Waqt li jinstengha iqalleb xi karti) Kemm telegrammi... Kemm kondoljanzi... Ah! Il-ktieb tal-bank..... Taf xejn kemm baqaghlna, Maria?

Maria : Kemm baqa?

Adriano: Tliett-elef u mitejn lira.

Maria : Eh, pacenzja... issa li hemm, hemm.

Adriano: Din ic-cajta swietilna hafna... Dak li faddalna b'hafna dbatija, mar f'daqqa wahda.

Maria : Nergħħu nibdew mill-għid, xi trid tagħmel?

Adriano: Ma nistghux nagħmlu hag'ohra.

Maria : Kif tridu l-bajd, frogħa jew moqli?

Adriano: Skuzi... kont alienat... qed naqra din...

Maria : Staqsejtek jekk tridx frogħa jew bajd moqli.

Adriano: Għalija xorta, Maria... għamlu kif jogħgbok.

Maria : Halli mmur....

Adriano: Stenna... Ersaq l-hawn..... Taf x'Inhi din il-karta?

Maria : Le, jaqaw???

Adriano: Il-polza ta' l-assikurazzjoni.

Maria : Iva, kellimni fuqa l-Avukat Gherbini... Gagħalni wkoll niffirma xi haga .. Jidhirli li qalli li kienet importanti hafna.

Adriano: X'telfa din...

Maria : Telfa???

Adriano: Telfa ta' tliett-mitt-elf lira!

Maria : Tliett-mitt-elf-lira!...

Adriano: Aqra ftit.... " P'kaz ta' mewt ta' l-Assigurat, is-Società thallas is-somma ta' tliett-mitt-elf lira."

Adriano: X'dinja!... Haj ma kont ikkalkulat xejn... mejjet, niswa tliett-mitt-elf lira.

Maria : Dan kollu kliem fierah... Oqogħod bilqegħeda halli mmur nagħmel il-froga.

Adriano: Stenna, Maria, stenna ftit.

Maria : Xi trid? X'gara?

Adriano: Xejn, xejn... mur, mur lesti l-froga.

Muzika(fil-qpsor)

Scenata J'anne Planovani

Maria : Poggi, halli nieklu xi haga... skuzani froga ta' malajr.

Adriano: Maria, ftit ilu ghedtli li l-avukat għaż-żejt tiffirmar denunzja tal-mewt għall-Assigurazjoni.

Maria : Iva, hekk jidhirli... Ma nisgurakx... mingħali ja smajtu issemmi xi haga fuq l-assigurazjoni... Tagħni karta.. qalli li kienet urgenti.. talabni niffirmaha u jien iffirmajta.

(Pawsa)

M'inthix ser tiekol... il-froga ser tiksah.

Adriano: Maria!..

Maria : X'inqala?

Adriano: Maria... Jien ninsab mejjet.

Maria : (Imbazza) X'inti tghid, Adriano???

Adriano: Tħejja tħalli! Ifħi mi tajjeb... Jien għan-nies, ninsab mejjet. Qiegħda tifħimni? Mejjet għal kullhadd.

Maria : Adriano!...

Adriano: Hallini nkompli... hallini nfhemek... It-tabib ga iffirma ic-certifikat tal-mewt tighi... Lili ga qiegħeduni fit-tebut u ma jonqosx hagħiha ghajnej... Jidfnuni....

Maria : Imma ghaliex? Ghaliex tibqa* issemmi dal-hwejjeg tal-biza?

Adriano: Kif? Jista' jkun li ghadek ma f'himtnix? L-Assigurazjoni!

Maria : X'igifieri?

Adriano: (Dejjem iz jed agitat) Bhall-issa l-Assigurazjoni ga lesta biex thallas is-somma... X'jidhirlek, Maria? Tliett-mitt-elf lira.

Maria : (Imbazza) Imma kif? Kif jista' jkun? Mela trid li.... Le, le... kif tista' biss tahseb fuq dan?

Adriano: Il-fortuna, Maria... Il-fortuna laqtitni ghal gharrieda... Bla ma kont nistenniha qatt... M'inthix tintebah kemm huwa semplici l-pjan tighi? Id-destin donnu, b'dik il-mewta tighi ried jghina... Irid jarana nghixu iz jed hinjin... Maria, ufficialment, jiena ninsab mejjet... L-Awtorità ga irregistrat il-mewt tighi... Għan-nies, jien ninsab hemm, f'dak it-tebut, imkeff flizar.. imdawwar bil-fjuri... Ghada filghodu johduni għad-difna... Hadd ma jobsor.. le, hadd... Ahseb ftit, Maria....

Maria : Tal-biza... Dak li qed tħidli qed ikexkixni.

Adriano: Imma ghaliex qegħeda tibza? Id-destin halla l-ghażla f'ideja jew nibqa' mal-mejtin, jew nerġa' l-ura fost il-hajjin... Maria, jekk nibqa' mal-mejtin, jien nikseb is-somma ta' 300000 lira... Jekk nerġa l-ura mal-hajjin, insib ruhi fl-uffieċċu, b'salarju zghir... dejn... faqar... le, le... ahjar nibqa' mal-mejtin... imbagħad, ahseb ftit, Maria....

Hoss: (Il-qampien tal-bieb ta' barra)

Il-bieb, Maria.

Maria : (Imbazza) Iva, gie xi hadd.

Adriano: Hallihom icemplu.. tiftah lil hadd.

Maria : Ghaliex?

Adriano: Ghedlek tiftah lil hadd. Min setgha gie?

Maria : Ma nafx.. forsi xi wahda mill-girien.

Adriano: Maria... Ahjar tmur tiftah... Iftah bla kliem xejn.

Maria : X'igifieri?

Adriano: Igħifieri ebda kelma fuq dak li gara... Xejn... Qegħeda tifhimni? Ehles minnha malajr...

Maria : Tajjeb....

Hoss: (Passi jidbegħedu - bieb jinfetah)

Maria : Ahfilri, Sinjura... Sgur kont rieqda.

Maria : Le, le... kont bilqegħeda qed nistrieh.

Adriano: Jien gejt biex nagħmel il-lejl migħek.

Maria : Le, le, m'hemmx għalfejn... Ser noqogħod jien mighu.

Mara : Imma, int, tidher ghajjiena, sinjura... Ghandek bzonn tistrieh.

Maria : Ma jimpurtax.. ma jimpurtax... nirringrazzjak... L-ahhar lejla nixtieq noqogħod mighu wahdi...

Mara : Thallini ghall-ingas inqegħedlu dal ftit fjuri fuq it-tebut?

Maria : Inqegħedhomlok jien... grazzi hafna... mur issa, mur strieh.

Mara : Kif jogħogbok mela.. forsi nerġa' nghaddi aktar tard.

Maria : Iva, izjed tard... grazzi.

Hoss: (Bieb Jingħalaq - passi resqin)

Adriano: Haffef, Maria... M'hemmx zmien x'nitilfu.

Maria : (Imbazza) Le, Adriano... Nitolbok... Iva, nibza... nibza....

Adriano: Tibza mnien? Ikkalma... M'hemm ebda periklu... Hadd ma jista' jintebah...

Maria : M'hux dak li qed ibezzagħni... Int ma tistax tifhem... Adriano int taf x'irrid infisser... (Pawsa) Hekku, fhimtni, issa? Qed tibza int ukoll.

Adriano: Le, le, din blugħa tigħek .. Halli kollo f'id-ejja... Int ma taf xejn... Qegħeda tifhimmi? Minn hawn u ftit iehor, terga' l-ura l-gara tagħna... isa, Maria... Iva, dak il-bust tal-bronz addattat hafna....

Maria : X'ser tagħmel, Adriano?

Adriano: Il-pis, Maria, il-pis fit-tebut.... Dan m'hux bizzejjed, hafif wisq... Ara issiblix xi bictejn hadid tqal...

Maria : X'ghedtli?

Adriano: Bil-kcina qegħdin... Il-hdejjed tal-mogħdija... Dak li jssib tqil gibuli... Isa, haffef.

Hoss: (Jinstemgħa qed iqighed xi affarijiet fit-tebut - passi hfeif)

Maria : Gibtomlok il-hdejjed.

Adriano: (waqt li jinstemgħa iqiegħedom fit-tebut) Dawn m'hux bizzejjed... jehtieg pis izjed... Jien m'inhix hafif daqshekk. Ara issiblix xi haga ohra..... Ser tibqa' hemm? Sibtli xi hag'ohra?

Maria : Le!... Ismagħni, Adriano... Hallini nkelmek... Irraguna ftit.. Ahseb fil-konsekwensi... Dan li trid tagħmel int, huwa serq kbir... jekk tinqabu...

Adriano: Imma kif tridhom jaqbdumi?... Din haga li ma tistax tkun... Intik il-kelma tighi li ma jistax jkun.

Maria : Adriano... Dan huwa genn tighek... Dawk il-flus m'ghandekx xi tridhom... Dawk ikunu flus misruqa... Qieghed tifhimni? Misruqq.....

Adriano: Irrid pis izjed... irrid nimla l-wisa' li hawn fit-tebut.

Maria : Adriano!... Adriano!... Qed inkelmek u int m'inthix tismaghni... Ifhimni ghal mummet wiehed biss... Jekk tingabad, tmur il-habs... Ahsiba ftit... ahsiba, nitolbok.

Adriano: Iskot, Maria... Qed niftakar... Hemm il-bust tighi... Dak tal-bronz ukoll...

Maria : Le... Dak ma tmissux... L-ahhar tifkira tighek...

Adriano: Xi htiga hemm ta' din it-tifkira? Issa, ghandek lili, mimli bil-ghomor...

Muzika: .

Adriano: Maria!... Maria!...

Maria : (Sorpriza) X'gara?

Adriano: (Ferhan) X'jidhirlek, Maria?

Maria : (Ferhana) Radjogrammi... Ghalina? Kemm hu sabieh...

Muzika: ~~xxxx~~ (Tinstemgha bicca muzika qawwija) 941

Tiftahlux daqshekk... Izqed baxx... izqed baxx... ser ittarra xni.

Adriano: Smajt x'forza għandu? Kuntenta issa?

~~xxxx~~: (Il-muzika tieqaf)

Maria : Tistaqsini? Ma stajtx tagħmilli rigal isbah minn dan. Short Wave... Extra short... Sabieh, sabieh tassew... hawn ukoll fejn tqiegħed id-diski.

Adriano: Dawn jinsabu hemm ukoll.

Maria : (Ferhana) Tassew? Halli narhom.

Adriano: Ara jogħgbukx... ghaziltlhek l-ahhar disk i li hargu... disk ballabbi... kanzunetti u hemm ukoll xi haga ta' l-opra.

Maria : Sbieh.. sbieh ~~xxxxxx~~...

Adriano: Jaqaw ma jogħgbukx?

Maria : Iva, imma....

Adriano: Fhimtek... Int izqed thobb muzika klassika.

Maria : Kullhadd għandu l-gosti tighu... Lilek jogħogbuk il-marci, it-trombi... lili, jogħogobni Beethoven, B ach u Chopin...

Adrianè: Ghid, issew, Maria;:; M'irridx noffendik .. Int tifhima dil-muzika?

Maria : Sgur li nifhima... tant hi semplici... tant hi sabieha...

Adriano: Sabieha??? Jien, nghid ghalija, ma nifhimx hlief it-Trombi u t-tningar... Intant, ghogbok, hux tassee... Iahhar mudell... Jiswa kemxa gmiela.

Maria : Tassee? Ghamilt hazin xtrajtu.

Adriano: Għaliex? Ilna għomorna kollu noholmu biex nixtru radjogramm ... issa li nistgħu nixtruh, nixtruh mill-isbah u mill-ahjar

Maria : Iva, imma jekk nibqghu noni qu l-flus b'dan il-mod, nistgħu nixtru kull ma naraw.

Adriano: Thabbilx rasek... Inti jogħogbok? Kuntenta? Dak l-aqwa... il-hsieb hallieh għalija.

Maria : Jien m'hux qiegħeda nhabel rash, imma, ifhimni ftit... dawk l-ispejjeż li qiegħed in nagħmlu, il-flus qiegħed in itiru minn idejna... xi darba għad jispicca... imbagħad fiex insibu ruhma?

Adriano: Ma nafx... ma nafx u m'irridx inkun naf... Bhall-issa irrid niehu dak il-gost li mberbaq il-flus... irrid li npaxxi il-kapricci tighi... Dan huwa l-hena tal-hajja... Li tonfoq... li taqta xewqtek... Il-flus li wieħed jaqla bix-xogħol ma jagħmlukx hieni... Kull lira li taqla, tfisser xogħol u dbatija... Il-flus li qed nonfoq, bil-maqlub...

Maria : Naf... Qiegħeda nifhemk... Imma jehtieg li wieħed jahseb għal gejjieni... Ma nistgħux nkomplu nghixu f'dawn il-kapricci... X'imdaqqiet, nahseb hazin....

Adriano: Tahseb hazin!... Dejjem tahseb hazin!... Tiftakar, Maria, Dak inher, ukoll hsiebt hazin... Hsiebt li konna sejrin ninqabdu... Li kont ser nispicca il-habs... Sar kollex bil-maqlub... Isma, bilhaqq... Il-lum x'għurnata hi?

Maria : Ma nafx... L-Erbgha? Il-ħamis?

Adriano: Il-għurnata tax-xahar irrid naf.

Maria : Emminni li ma nafx... Iz-zmien, għalija, donnu li sar ma ifisser xejn.

Adriano: Il-lum għandna 4 minn Settembru.

Maria : B'daqshekk?

Adriano: Kif? Din id-data, għalik, ma tfisser xejn?

Maria : Għalija? Le, xejn... Għaliex? Xi tfisser għalik din il-għurnata?

Adriano: Il-lum jahbat eghluq it-tletin għurnata.

Maria : X'igifieri?

Adriano: Imma x'rizza ta' armia int? ~~Xxekk~~ Xahar ilu, bhal-lum,

- : l-imsejken ragel tighek... (Ikompli l-frasi b-ton sinifikativ) miet.....
- Maria : (Inkuriata u dahqana fi-istess hin) Le, le... Adriano, ghedtlek kemm il-darba, ma jrridx cajt bhal dan.
- Adriano: U jien, kemm il-darba ghedtlek biex ma jssejjahlix Adriano? Jien jisimni Roberto.
- Maria : Għandek ragun... iva, għandek ragun... Dan l-isem ma nistax nidrah... Ghidli, kien mehtieg li....
- Adriano: U kif le? Jien kont hsiebt għal kollex... Ir-ragel tighek jinsab mejjet... Jien, huwa huh... Il-kunjatu tighek... Int gejt hawn... gejt biex idderri u tinsa... u jien, jien gejt migħek biex nagħmillhekk kumpannija..... Maria, nixtieq nistaqsik xi haga.
- Maria : Ghidli.
- Adriano: X'kont tagħmel, kieku jiena kont tassew mejjet?
- Maria : X'inti tghid? Xi kliem hu dan?
- Adriano: Kurzitā ckejkna... Kont tkun għadhekk qalbek sewda, bħall-issa?
- Maria : X'jidhirlek?
- Adriano: Ukoll issa, li ghadda xahar mill-mewt tighi?
- Maria : Tahseb li jiena nista' ninsa hekk malajr?
- Adriano: Ma nistax nemmen li wara daz-żmien kieku għadhekk tibki.
- Maria : Il-biki kien ikun isserhan ta' galbi.
- Adriano: Kliemek qed itini gost, Maria.
- Maria : Ma tistax tkellimni fuq xi hag'ohra?
- Adriano: Isbah din... Nitkellmu fuq hag'ohra... Ghidli, xi trid nagħmlu?.. Is-sajf kwazi wasal biex jispicca... Ftit iehor u l-villeggjanti jitilqu lejn il-belt... Ahna x'ser nagħmlu? Inqattgħu x-xitwa hawn?
- Maria : Fejn trid tmur? Ahjar minn hawn ma nsibux.
- Adriano: Taf x'nistgħu nagħmlu, immorru Perugja, għand Michele, iz-ziju tigħek... Mur ara x'festa jagħmlilna... ilu tant jistennienha.
- Maria : Għand iz-ziju Michele? Imma int qed tiggennen? Int ma tistax tigi mighi.
- Adriano: Ghaliex?
- Maria : Ghaliex int mejjet.
- Adriano: Għandek ragun... iva, veru... jiena mejjet... imma, allura fejn se' immorru?

Maria : Imkien... nibqghu hawn... Isma minni, hawnhekk ma jafna hadd u ghalhekk hadd ma jista jissuspetta xejn.

Adriano: U xi tridhom jissuspettaw?

Maria : Ghadek ma fhimtnix? Ragel u mara li jghixu fl-istess dar, bla ma trid igagħaluk tahseb li jinhabbu.

Adriano: Għaldaqshekk hallihom jahsbu li jridu... X'jimporta? Ghaliex, Maria, qed tghidli hekk? Jaqaw stagsewki xi haga?

Maria : Le, ma stagsewni xejn... imma certi frazijiet... certi alluzjonijiet ta' Pawlina... kieku taf' kemm hi kurjuza...

Adriano: Int ghedtila li jien l-kunjatu tigħek?

Maria : U sgur li ghedtilha... Għalhekk qegħeda nidħasseb... Hija tarana flimkien.. tarana ferħana, tara lilhi li għadni kemm tlieft lil zewgi... lilek li ghadek kemm tlieft lil huk...

Adriano: X'ghedt? X'igifieri? Allura jiena u int irridu nghixu dejjem imdejqa? B'wicena mqarras?

Maria : Nahseb li ma nagħmlux hazin.

Adriano: Il-hazin taf x'inhu? X'imdaqqiet jien ninsa... Imbagħad fl-āħħar minn l-ħħar, m'hemmx għalfejn nesageraw.

Pawlina: (Il-bogħod mill-mikraofonu) Maria! Maria!

Maria : Hekku!... Vaslet Pawlina..... Ghaddi, ghaddi, Pawlina.

Pawlina: (Qrib il-Mike) L-ghodwa t-tajba.

Adriano: L-ghodwa t-tajba, sinjorina.

Pawlina: Kif, Maria, ghadek m'inthix lesta?

Maria : Ghaliex? X'hin sar?

Pawlina: Sar il-hin.. Ga daqqu l-hamsa.

Maria : X'wahdadni!... Mingħalija għadu l-hin.... Dal-waqt tarani lesta... zewg minuti biss.

Pawlina: Xi għmel ta' radjogramm... Dan il-lum gibtuh?

Adriano: Iva.. Joghogbok?

Pawlina: Sabieħ tassew... Ghall-ingas, b'dan, inkunu nistgħu nisfnu fit-terrazzin... xi tħid?

Adriano: Nisfnu???

Pawlina: Ghaliex le? Ghidli, jaqaw xtrajtu rigal lil Maria?

Adriano: Iva... Kienet ilha hafna tħidli li tixtieq radjogramm.

Pawlina: (Bid-dahqa) Eh, int tirrispettaha hafna lil kunjata.

Adriano: Xi trid tagħmel... Nara kif inderrilha... biex innissiha.

Pawlina: (B'ironija) Għandha ragun, miskina... Iva, għandha bżonn hafna min iderrilha.

Adriano: (Sorpriz) Ghaliex? X'igifieri? Xi trid tfisser?

Pawlina: Jien? Xejn... Riedt nghid li wara disgrazzja bhal dik li sofriet, jehtieg li wieħed inissiha... isabbarha u jikkuns-laha.

Adriano: Iva, iva, miskina...

Pawlina: (Waqt li tinstemgħa kartiera tas-sigaretti tinfetah) Tpejjeb?

Adriano: Iva, grazzi... (Jinstemgħa qed jixghel sulfarina)

Pawlina: Grazzi.... Aqtagħli kurzitā... Min kien l-izghar fostkhom, int jew huk?

Adriano: (Imfixxel) Eh??? Bejn wieħed u iehor, konna ta' l-istess zmien... Hija kien izghar minni... m'hux wisq.. Xi sena kien hemm bejnietna.

Paalinu: Kien helu xejn?

Adriano: Iva... Kienu jghidu li kien simpatiku hafna...

Pawlina: Izjed minnek?

Adriano: (Ikkonfondut) Imma... dawn x'mistoqsijiet huma? Jien kif nista' nghid??? Ghalija, it-bnejn konna simpatici

Pawlina: Ismagħni... Jien nixtieq nghidlek xi haga... Forsi dak li sejra nghidlek huwa indiskret... Ghidli, Maria, tassew kienet thobbu?

Adriano: Iva... Ghaliex? Dak kien zewga.

Pawlina: B'daqshekk m'hix raguni bizżejjed... Naf hafna nisa mizzewga li ma jirrispettawx lil zwieghom... m'hux veru?

Adriano: (Skantat) Iva...veru... Imma ghaliex... Tahseb li....

Pawlina: Le, xnej jien ma nahseb xejn... Kont qed nghid ingeneral... Biss hemm xi haga li għadni ma nistax nifhimha.

Adriano: (Inkwiet) Ghidli x'inhi... forsi nista'....

Pawlina: Maria, ma titkellem qatt fuq zewga, anzi meta insem milha xi haga fuqu, tfittem li tehles minni... iddawwar il-kliem.

Adriano: (Nervuz) Bifors... Haga cara... Li tqoqghod tiftakar fieh, huwa rikordju ikreh hafna... imma, skuzi, sinjorina... Lil Maria ma tistax tkellimha fuq xi hag'ohra?

Pawlina: Jiena stagsejtha xi haga fuq zewga, biex inkun magħha gentili... Is-soltu, meta xi hadd jittlef xi persuna ghaziza, jiehu gost jitkellem fuqha.

Adriano: Maria, bil-maqlub... Dik id-disgrazzja tixtieq tinsiha... Jien nagħmel minn kollex biex naliexha... Nagħmel sforsi kbar biex nuriha li jien insejt xi ftit... Taf hemm inbati biex nagħmel dan? Ghidli, jidhirlek li hu xi gost li wieħed joqogħod jiftakar f'dak li jkun sofra? Ma nistax nifhem x'manija għandkhom inħom in-nisa, li toqogħodu titkelmu fuq il-mejtin.

Hoss: (Passi resqin)

Maria : Ma domtx ma lbist, hux veru?

Pawlina: Le, xejn... Imma kif? Irgajt ilbist dik il-libsa skura? Possibbli m'għandekx ohra?

Maria : Iva, għandhi ohrajn, imma cari wisq... jħajtu hafna.

Pawlina: B'dik il-libsa qegħeda tistieden id-dwejjaq.

Adriano: Sinjorina, rajtx kif sewwa ghedtlek... Ser terga' tibda mill-għid.

Maria : X'igifieri? X'gara?

Adriano: Cara li m'għandhekk tilbes izqed dik il-libsa... l-askuritā tagħha tagħmlhekk wine ta' wahda imdejqa... Fuq kollex, insejt x'kien jghidlek?

Maria : (Imfixkla) Min?

Adriano: Ir-ragel tigħek.

Maria : (Imħawda) Ir-ragel tighi? X'kien jghidli?

Adriano: "Jekk immut, tilbislix iswed... xejn vistu... m'hormix għalfejn".

Maria : (B'dahqa sfursata) Iva, niftakar.

Adriano: Allura jekk din kienet ix-xewqa tighu?.. Hawnhekk, ninsabu hdejn il-bahar.. Jekk stess tilbes ic-car, x'fieha din?

Maria : Għandek ragun... Imma ghall-issa ma nafx... forsi biz-zmien.

Adriano: Fejn sejrin sabieħ, sinjorina?

Pawlina: Sejrin nieħdu te il-Miramar.

Maria : Tghid ikun hemm xejn nies?

Pawlina: Nahseb... Ghadhom kemm waslu hafna villegganti... Il-Miramar huwa post sabieħ hafna... Dak it-terrazzin li għandu fuq il-bahar... dik l-orkestra.. dak is-sfin...

Adriano: Is-sfin, ghedt? Tassew? Oh, xi hlewwa!.. x'gost!..

Maria : (Imfixkla, b'canfir) Adriano!... Roberto!... Ghadni ma nistax nidra... Isem zewgi ma jistax imur minn fommi.

Adriano: Ismagħni, Maria, Jien sgur li kieku zewgex għadu jista' jitkellem, kien jghidlek: " Isfen, Maria... ix-xala u

: tahsibx izjed fija - Fejn ninsab jien qieghed tajjeb".

Maria : Għandhom ragun, imma jien, m'għandhix aptit.. m'irridx nidher li....

Pawlina: Kif? Ser jerga' jibdielhek? M'inthix behsiebhekk tkompli tigi migħi?

Maria : Ma nafx.. Ghadni m'inhix sgura.

Pawlina: U hallik mill-hmierijiet... Maria, int għandhek bżonn idderri. Il-Miramar, insibu xi mejda imrekkna, fejn ma tantx nidħru... int, Sur Roberto, m'inthix gej?

Adriano: Issa nigi nilhaqkhom .. qabel nohrog, irrid inlesti l-aerial bar-radjogramm

Muzika: . {Fil-Qosor}

Maria : Adriano! Adriano! Adriano!

Adriano: X'gara, Maria?

Maria : (B'lēhen maqtugh) Adriano... Aħrab malajr.. Mur stahba x'imkien.

Adriano: Nistahba? Ghaliex? X'gara?

Maria : Xi haga tal-biza!... Alla tighi!... Bil-girja li grejt, qtajt nifsi... Nitolbok, Adriano... Stahba, stahba x'imkien.

Adriano: (Bla pacenzja) Imma ghaliex? Ghaliex tridni nistahba? Fisser ruhek, Maria... Ghidli x'gara.

Maria : Guglielmi... Il-principal tigħek jinsab hawn.

Adriano: Kif???

Maria : Iva, rajtu jien stess... Huwa wkoll rani... Għarafni sgur.

Adriano: Imma kif??? Fejn rak? Meta?...

Maria : (Titkellem konfusa bi frasijiet maqtugha) Issa, issa stess. Kif, jien u Pawlina, wasalna fit-triġġ principali, ghaddiet karrozza... Kien qieghed isuq huwa stess.. "ani.. għarafni... beda isuq lejna . Ikkonfondejt x'nibda nagħmel... Lil Pawlina ghedtilha li nsejt xi haga u tlaqt nigri l-havn... M'għandekk ghax tahseb... Issa jistaqxi għalija... Isir jaf fejn noqogħod u jigi jfittixni... Adriano... m'hemmx zmien z'titlef... jehtieg li tmur x'imkien... li tħrab.. issa, issa stess.

Adriano: Nħrab!... Imma kif? Fejn tridni mmur?

Maria : Ghall-inges stahba x'imkien . fejn ma jarakx.. Jekk jilmhekk, ahna mitlufa.

Adriano: Ikkalma .. ikkalma... m'hemmx għalfejn tagħita ruhek daqshekk. Bl-agitazjoni ma nsewwu xejn.

Maria : X'vahdadni!... Sgur ser ningabdu... Qalbi hekk qiegħeda tgħidli,

Adriano: Maria, nitolbok... tagħix kas ta' dak li tħidlik qalbek...

: Int sgura li rajt sevva?

Maria : Ghedtlek, gharafni... Kif lemahni, issorprenda ruhu u waqaf... waqaf f'salt wiehed... bla dubju, nizel mill-karrozza u beda jistaqsi ghalija... Wara li tlaqt nigri, rajtu ikellem lil Pawlina... din, m'ghandekx ghax tahseb, sgur qaltlu fejn noqogħed.

Adriano: B'daqshekk, ma jfissirx li hu gej hawn.

Maria : U jien nghidlek li qed ifittixni... Minn minuta ghall-ohra nistennieh jhabbat il-bieb... Imma, kif bqajt kalm daqshekk? Ma tintebahx li hemm bzonn tagħmel xi haga?

Adriano: Xi tridni nagħmel? Ghidli, xi tridni nagħmel? Isa, Maria.. Thallix l-eccitament jitliflhek rashekk... Wara kolloxx, m'ahniex sguri li gej ifitteek hawn... Il-principal tighi bilkemm jafhek u qiegħed niskanta kif għarfhekk hekk malajr.

Maria : Iva, għarafni... jien sgura minn dan u kif ghedtlek, dal-waqt tarah hawn.

Adriano: Dan, qed tħidu int... Ma narax li hemm raguni li ghndu jigi sgur... Imbagħad, nagħtu kas li jigi jarak... Għandi nahseb li huwa qiegħed hawn għal xi ftit granet... forsi jigi hawn, ipacpac ftit, imbagħad jērga' jitlaq... sa dan it-tant, jien, ma nhalliehx jarani... nibqa' mistohbi fil-kamra tighi.

Hoss: (Tinstama' l-qampeina tal-bieb ta' barra)

Maria : (Imbazza') Il-qampeina!...

Adriano: (Kwazi itemtem) Iva... Il-... Qampeina...

Maria : Fejn sejjjer?

Adriano: Nara minn gie...

Maria : Attent li ma jarakx... (Pawsa)

Adriano: Iva, hu kollu kewm hu.

Maria : Alla tighi!...

Hoss: (Il-qampeina terga' tinstama iddoqq)

Rosina : (Il-bogħod mill-Mike) Sinjuri... gie xi hadd... Immur nifah?

Adriano: Stenna, Rosina... Ifhimni x'ser nghidlek... Jekk dak is-sinjur jistaqsik xi haga, lili, issemmini xejn... Jien, m'inhix hawn... ma nezixtix... fhem tħalli x'ghedlek? Hawnhekk toqogħod biss is-sinjura. Mur issa... mur iftah.... Maria, jien sejjjer fil-kamra tighi... fitteż ehles minnu..

Maria : X'wahdadin!...

Adriano: Kuragg... Aqta fil-qasir... Ghidlu li għandek bzonn toħrog.

Hoss: (Passi jidbegħedu - bieb jingħalaq)

Rosina: Ghaddi, ghaddi, sinjur.

Hoss: (Zewg passi)

Guglielmi: Maria!... Sinjura Maria!...

Maria : L-ghodwa t-tajba, Guglielmi.

Guglielmi: Kieku taf x'ferh qed inhoss bhall-issa... Ili nfitteek hafna... Staqsejt ghalik lil kull min naf .. Hadd ma taghni ahbar tighek... Il-purtinara, fejn kont toqogħod qabel, qaltli li sifirt, imma li ma tafx fejn mort... issa, għalgharrieda, ikolli nghid lid-destin ried jghini... Maria, possibbli li ma rajtnix meta ltqajna ftit ilu?

Maria : Jien? Sgur li ma rajtekx.

Guglielmi: Qed tiskantani... mingħali ja rajtek thares lejja fitt... Int kont ma' sinjorina u jien għaddejt bil-karrozza... f'daqqa wahda, int eghebt... Li ma kienitx dik is-sinjorina li uriethi fejn toqogħod, kieku tlifthek, meta jien kont mignu biex narak... biex noqogħod nitkellem ftit migħek.

Maria : Grazzi... int twajjeb hafna... imma, oqogħod bil-qegħeda.

Guglielmi: Ghidli, Maria, meta sifirt?

Maria : Ma domtx wisq... wara gimgha...

Guglielmi: Imma kif ma hallejtx risposta fejn kont sejra?

Maria : Riedt li hadd ma jkun jaf... Xtaqt li noqogħod wahdi.

Guglielmi: Għandhekk ragun... Iva, qiegħed nifhem... Allura anqas lili ma riedt turi fejn sejra?

Maria : (Imħawda) Lilek? Ma gitnix f'rashi....

Guglielmi: Maria, għal dan in-nuqqas tigħek qed jiddispjacini... imma, allura, għalik jien ma nfisser xejn?

Maria : X'inti tħid, Guglielmi? Għaliex, int, habib antik.

Guglielmi: Hekku, il-kelma addattat... Habib antik... b'dan kollu, milli qed nara, dil-kelma, għalik ma tfisser xejn.

Maria : Ahfirli... X'tifsir trid ittiha dillikelma?

Guglielmi: Maria!... Kemm ilna nafu lil xulxin?

Maria : Snin kbar... mindu konna tħal ckejkin.

Guglielmi: Hekku... mindu konna tħal... jien kont l-ikbar habib tigħek.... ghadda z-żniem... int izzewġit u allura jien, għalik sirt habib... imbagħad rega' ghadda z-żniem u rgajna ltqajna u issa sirt il-habib antik tigħek.

Maria : M'hix haġa sabieha?

- Gugliel: Iva, haga sabieha hafna, imma, ifhimm... din il-hbiberija hija l-istess bhal barriera li qegħeda tifridna.....Maria, qrajthom l-ittri tighi?
- Maria : (Sorpriza) L-ittri tighek? Wahda... wahda biss ircevejt.
- Gugliel: Wahda biss? Iva... nahseb li l-ohrajn baqghu għand il-purtinara fejn kont tqoqghod... Forsi, ahjar hekk... Fuq kollex, int tista' tahseb fuqiekk ktbilek... Ghid issew, Maria... kum sinciera qabel twigibni... Kien ikun ahjar li ma rgajtx rajtni?
- Maria : Le, le... ninsab ferħana hafna li....
- Gugliel: Ferħana? Possibbli? Taf li għandi dubju?
- Maria : U liema hu dan id-dubju?
- Gugliel: Id-dubju li ftit ilu, meta ltqajna fit-triq, rajtni u għal din ir-ragumi int hrabt minni.
- Maria : Le, intik il-kelma tighi li le... Ghaliex għandhi naharbek?
- Gugliel: Biex ma nkunx naf fejn tqoqghod.... m'hux ghaliex lili ma tridx tarani, imma ghaliex għadhekk marbuta ma' l-imghoddi, mat-tifikiriet... ahfirli l-espressjoni... int għadhekk marbuta man-niket li sofrejt ftit ilu... Int għadhekk ma tridx tinfired minnu... Maria, int temmen fid-destin?
- Maria : Jien? Ma naħfx... qatt ma tajt kaz ta' dan.
- Gugliel: Jien ma nemminx fisħ, imma issa... ara ftit... Jien sifirt bla għix ma għamilt ebda programm... bla ebda skop... qiegħed niggerra minn hawn għal hinn... Id-destin wassalni f'dan il-pajjis ckejken li l-anqas biss kont naf li jezizti... Id-destin għażjalni nghaddi minn din it-triq, sewwa sew fil-hin li kont għaddeja int... Kieku wasalt hames minut qabel, jew wara, jien ma kontx niltaqa' migħek... Ghidli ftit, kif nista' issa, ma nemminx fid-destin?
- Maria : Ismagħni, Guglielmi... Int tħabtni inkun sinciera.. Tajjeb... Jien hadt gost hafna biz-zjara li ghogbok tagħmilli, imma issa nitolbok biex tkompli l-vjagg tigħek u tfittixx li terga' tarani.
- Gugliel: Imma ghaliex?
- Maria : Ghaliex ga ghedtlek... Għandhi bzonn noqogħed wahdi... Għandhi bzonn ma nitkellem ma' hadd... Gejt hawnhekk apposta biex nidbieghed... biex nidbieghed minn kollex u minn kullhadd.
- Gugliel: Imma...
- Maria : Naf, x'ser tħidli... hemm bzonn li nderri... hemm bzonn li ninsa... naf, naf, dan huwa l-ahjar haga... Guglielmi, qegħeda nitolbok daqskemm kieku qegħeda nitlob vi favur lil xi habib tighi... Tinsistix nitolbok...

Gugliel: Imma kif? Trid li issa, wara li sibthek... Le, dak li qegħeda titlobni huwa tad-dahq... Inkomplici l-vjagg tighi? Ma narakx izqed! Oh, Maria... milli qed nara, int għadhekk ma fħimtnix jew biex nghid ahajr wa tridx tifhimni... Maria, taf xi tfisser għalija din il-laqa' tagħna? Le, le, kolloġx tista' titlobni, barra dak li tlabtni... Maria, tista' tghidli fejn nista' nsib xi lukanda f'dawn l-inħawi?

Maria : Iva, imma nahseb li ma tagħmel xejn... ma jirnexxilek issib post... il-lukandi bahlli-issa kollha jinsabu mimlija.

Gugliel: Kamra jirnexxili nsib sgur, ikun fejn ikun, kullimkien jgħedd għalija... Ghidli, liema hi l-ahjar lukanda li hawn?

Maria : (Nervuza) Sewwa, sew, ma nafx... Il-Miramare nahseb li hija l-ahjar wahda, imma jien nghidlek li tista' ma tmur xejn... din mimlija wkoll.

Gugliel: Halli f'idejja... x'imkien nsib sgur... Lukanda, pensjoni... basta ndahhal rasi x'imkien... L-ahjar li nagħmel, immur infitħex issa stess... Il-karrozza, halleyha f'nofs it-triq jien nerġa' nghaddi biex nghidlek jekk sibtx post jew le. A rivederci, Maria....

Maria : Stenna, Guglielmi...

Gugliel: X'gara?

Maria : Ismaghni, Guglielmi... Ahjar nitkelmu car... Bejnietna hemm xi haga li ahjar nearawha.

Guglielmi U din ix-xi haga?... M'inhix nifhemek.

Maria : Int qed tifhimni tajjeb u għalhekk ahjar nitkelmu car... Guglielmi, ahna ilna nafu lil xulxin mindu konna zghar, imbagħad, meta ma rajniex lil xulxin izqed, int sirt bniedem mportanti u jien sirt il-mara ta' ragel impiegat... Bla dubju, meta rgajt rajtni wara dak iz-zmien kollu, Ghaddiekk xi hsieb għalija, imma meta rajt li jien bqajt indifferenti, int hassart il-hsieb u jkkuntentajt bil-hbiberija....

Guglielmi Imma, skuzi, sinjura....

Maria : Le, le, hallini nkompli... Imbagħad, wara zmien gara dak li gara u int gejt ittini l-ghomor... Bagħattli kuruna mill-isbah, ktibtli ittra li tikser il-glub... F'dak il-hin, f'qalbek, x'aktarx li ghedt: "Issa Maria tinsab armla... hiesha... Wahidha... sid tagħha in-nifisha..." Ghaziz Guglielmi, jiddispjacini nghidlek li mort imqarraq. nitolbok li din id-darba tikkuntenta ukoll bil-hbiberija... Isma minni... kompli jl-vjagg tigħek u lili hallini fil-paci... Jiswa lilek u lili.

Guglielmi Spiccajt?

Maria: Iva.

Gugliel: Nista' nitkellem jien, issa?

Maria : Iva, imma ma nafx jekk....

Gugliel: Ftit ilu ghedtli li bejnieta hemm xi haga li hemm bzonn incarawha u ghalhekk nitolbok tafifirli jekk ser nitkellem car jien ukoll... sal-lum dak li ser nighidlek qatt ma stajt nighidulhek imma l-lum....

Maria : Tkelle, kompli....

Gugliel: Xi darba, irrid nigi narak u dak inhar, irrid nistaqsik jekk għandekx pjacir bija... jekk tridx tkun is-sieħba tighi.

Maria : Kif? X'igifieri? Ma fħimtekx.

Gugliel: Maria, jien ninsab wahdi... Int wahdekk ukoll... Ma nistax infiżżeek kemm inkun ferhan jekk int tilqa' imhabbt.

Maria : Imhabbtek!... Imma x'inti tghid? Trid ticcajta!... Ma jistax ikun.

Gugliel: U ghaliex ma jistax ikun?

Maria : Ghaliex... ghaliex hija haga tad-dahq...

Gugliel: Tad-dahq? Imma, skuzi, Maria... F'dak li ghedtiek ma nara li hemm xejn tad-dahq... Jiena nhobbok.. qed nitolbok biex nizzewgu... Nifhem li forsi għadu kmieni biex inkellmek fuq dan... dan għamiltu ghaliex int tħabtni biex nitkellmu car... Minnix nistenna it-twiegħa tigħek il-lum... Għaliex bizzejjed li tkun taf is-sentimenti tighi... Tibzax, m'għandekx ghaggla... Ahsiba kemm trid.

Maria : Le, le... għalxejn tistenna... ma jistax jkun.

Gugliel: Imma ghaliex? Forsi hemm haddiehor bejnieta?

Maria : Le, le... m'hemm hadd... Int ma fħimtnix.. Riedt nighid li jien ma nistax... m'għandix volontà... Din hija r-raguni... Ma jrrid li nerġa' nizzewweg.

Gugliel: Kif tista' tghid haga bħal din? Iva, bħall-issa, il-hsieb ta' zwiegħ, f'ghajnejk, jidher bħal haga fierha... Maria, biz-zmien, int tara li....

Maria : Le, le, iz-zmien m'għandux x'jaqsam.. Iz-zmien ma jistax jibdel fehemti... Nista' nighidlek li dak li qed titlobni, huwa haga li ma tistax issehh.

Guglielmi Hemm xi jimpediment? Xi raguni ohra?

Maria : Ebda mpediment... Ir-raguni ghedtielek... Jien, ma jrrid li nerġa' nizzewweg.

Gugliel: Għalhekk biss?

Maria : Iva, għalhekk biss.

Gugliel: Allura trid tibqa wahdekk?

Maria : Wahdi, iva, wahdi.

Gugliel: Għa hajthek kollha?

Maria : Iva, ghal hajthi kollha.

Guglielmi Ghal moment, ~~żakżek-xien-hu-jinku~~ ninsew li bejnieta kelna din it-tahdida... Qisna ma tkellimna xejn fuq dan... Qisni m'ghedtlik xejn... Li ma wigibtni xejn... Jekk xi darba tkun tixtieq li nergħħu nidhaddu fuq den, allura nitkellmu daqs-kemm-kieku sejrin nitkelmu fuq das-suggett ghall-evel darba... Tajjeb hekk?

Maria : Iva.

Gugliel: Issa, ser inhallik.. Iz-zjara tighi kienet twila.. Nerga' nghaddi narak izqed tard... Le, le, Maria... ma nitkelmu ixqed fuq zwieg... Nitkellmu biss bhala zewgt-ihbieb li m'ghandhom xejn x'jgħidu importanti... A rivederci....

Hoss: (Passi - Kiekk-xien-hu-jinku) Pawsa:

Hoss: (Bieb jinfetah bis-salt)

Adriano: Maria, telaq???

Maria : Iva... telaq...

Adriano: Sa fl-ahhar.... X'qallek, Maria? Ghidli x'qallek.

Maria : (Biex tehles minnu) Xejn, xejn..

Adriano: Kif xejn? Ma tkellintux fuq xi haga?

Maria : Ma nafx... ma niftakarx.

Hoss: (Passi resqin)

Gugliel: Ahfirli, Maria... Hrigt mill-kancell u billi hemm tliet triqat, ma għaraftx liema għandnieha għat-triq principali..

Maria : (Ikkonfonduta) L-ewwel wahda.. l-ewwel wahda fuq il-lemin..

Gugliel: Nirringrazzjak... nerga nizkuza ruhi... (Imbazza) Qiegħed nara sewwa??? (B'ghajta ta'biza) Lari!!!!....

Adriano: Le, le... Jien... Jien huwa hija... riedt nghid, jien hu l-imsejken Lari.

Gugliel: Huh???

Maria : Iva!

Gugliel: (Skantat) Possibbli? Haga li ma titwemminx... Ma jintgharfux wieħed mill-ieħor...

Adriano: Għandek ragun... kullhadd hekk jghidilna.

Gugliel: Emminni... il-qatħha li tajtni ma ninsiha qatt... Kif dhalt f'din il-kamra ma ntbahtx bik mill-ewwel, imbagħad meta dort biex noħrog, kif ilmahtek, hsieb tni li qed nara xi fantasma... Ahfirli, ma kontx naf bik... Ghidli, jaqaw int u huk kontu tewmin?

Adriano: (Imfixkel) Iva... kwazi...

Gugliel: Qed niehu gost li sirt nafek... Jiena Guglielmi....

Adriano: (Konfus) Ghandi pjacir...

Gugliel: Huk kien wiehed mill-akbar hbieb li kelli... Ix-xoghol tighu; fl-ufficeju tighi, kien mill-ahjar.... kont inhobbu bhal hija.

Adriano: Nirringrazzjak...

Gugliel: Imma, ara, issa li qed narak sewwa, qed nosserva li hemm xi ftit tad-differenza bejniethom... lehnek huwa differenti ghal kolloxx minn ta huk... Ghajnejk... Maria, jidhirli li ghajnejn ir-ragel tighek kienu izjed cari, m'hux tassew?

Maria : (Nervuza) Iva, iva... izjed cari.. izjed cari...

Gugliel: Iva, iva... meta thares lejk sewwa tara li hemm ftit differenza... Immiehrek huwa l-istess tighu u ma' l-ewwel daqqa t'ghajn ma tghidx li m'inthix Adriano.

Adriano: Ha... ha... Allura ghadek kemm wasalt minn xi vjagg?

Gugliel: Iva u billi sirt naf lis-sinjura Maria tinsab hawn, gejt naraha.

Adriano: U ser titlaq hekk malajr?

Gugliel: Le, nghidlek issew, ghamilt il-hsieb li noqoghod ftit iehor jekk jirnexxili nsib xi kamra... Is-sinjura qaltli bil Miramar... ahjar inhaffef forsi nilhaq xi kamra... Maria, it-triq, ghedtli, l-ewwel wahda fuq il-lemin, hux veru?

Maria : Iva, l-ewwel wahda.

Gugliel: Niltagħu izjed tard... A rivederci.

Hoss: (Passi jidbegħedu) Pawsa

Adriano: (Bi dbissima) Ma mornieħx hazin... emmen kull ma ghedlu.

Maria : (Bhal wahda esawrita) Alla tighi!

Adriano: Irrid nkun sgur li telaq... ma jrridx li jerga' jidhol fugna għalgharrieda... Maria, ghid issew, bzajt xejn?

Maria : Sgur li bzajt.

Adriano: Jien... x'hiġi ilmahtu fuq il-bieb, hassejt demmi jingazza... X'deherlek, eh? Sab id-differenza bejniethna... Lehni m'hux dak ta' Adriano... Ghajnejja izjed cari....

Maria : (Tidhaq sfurzat) Tassew, x'kull-wahda!...

Adriano: Kieku baqa' hawn ftit iehor, kien jghid li ma nixxibhu xejn.

Maria : Adriano, kieku ntebah bil-verità, konna nsibu ruhna fil-periklu.

Adriano: X'igifieri? Li jien huwa hija? Le, le... qatt ma jista' jintebah... Kif jista' biss joholmu dan? Vara kollox, huwa ma kienx ilu jafni wisq u anqas ma konna niltaqghu tant spiss... Smajtu x'qal? Qal li jien kont l-akbar habib tighu... Li kien jirrispettani... Nghid issew, jien b'dan ir-rispett qatt ma kont intbaht... Meta kont immur fl-uffieej tighu, bilkemm kien jhares lejja... Sgur lix-xogħol tighi kien mill-ahjar... m'hux ghax irrid nilmenta minnu, huwa dejjem mexa mighi tajjeb... Tagħni promozjoni... Tagħni kurmissjoni barra mis-salarju... dan, ghax kien jimmeritani... Tiftakar xi gmiel ta' kuruna kien bagħtli għal funeral tighi?... Maria, taf x'jiena nghidlek? Migħek qiegħed nitkellem.

Maria : Ahfirli, kont qegħeda nahseb f'hagħorha.

Adriano: Qed narak li m'inthix mohhok fija... Isa, Maria, insa kollox.. Wiccek jidher isfar... qegħeda titriegħed... M'ghandekx ghax tahseb izqed ... il-periklu ghadda, ghaziza kunjata tighi.... Tridx nisfnu zifna?

Maria : Le, le, bħall-issa qed inhossni sturduta.

Adriano: U jien bħall-issa q ed nahseb li Adriano tassew jinsab mejjet... Temmen li x'imdaqqiet, meta nhares lejn il-mera, nahseb li jien tassew xi haddiehor? Qabel kelli wicc ta-wieħed imdejjaq, issa bil-maqlab, inhossni ferhan... Taf xejn li int ukoll imbdilt?

Maria : Jien?

Adriano: Iva, int sirt izqed sabieha.. izqed helwa...

Maria : X'inti tghid? Jien dejjem l-istess... Forsi ghax bħall-issa izqed qegħeda nagħti kaz tighi n-nifshi.

Adriano: Le, ma fhimtx x'irrid nghidlek... Ptit diffeli biex infisser ruhi... Fik qed nara xi haga li m'hix tas-soltu... Xi haga ferrieħa.. Ara, biex tifhimmni ahjar.. dik il-libsa, qabel, meta kont tilbisha, kont tidher bhal wahda traskurata, ~~xi~~ qishek m'ghandek aptit ta' xejn... issa, ma nafx għaliex, id-drapp ukoll jidher izqed fin... b'dan kollu, int għadhekk l-istess... l-istess libsa... X'ifissej dan?

Maria : (Imħawda) Ma nafx... ma nistax nifhemek... Kliemek, x'imdaqqiet huwa stramb hafna.

Adriano: Maria! Ersaq l-hawn.

Maria : ~~XXXXXXXXXX~~ Xi trid?

Adriano: Taf xejn li qed ninnamra minn marti?

Maria : (Tidhaq) Tassew? Allura, qabel....

Adriano: M'ghandux x'jaqsam, Maria... m'ghandniex x'ingħidu, qabel ukoll... riedt nghid li bħall-issa, qed ninnamra mill-gdid. irrid donni nieħu post haddiehor.

Maria : Post min?

Adriano: Post dak il-mingħul ta' Adriano.

Maria : Imma kemm tghid hmerijiet ?

Adriano : Le, le, m'hux hmerijiet... Jien irrid ingaghalek tinsa... Adriano, il-lum, ifisser l-imghoddi... ifisser dwejjaq, mizerja... Meta jien kont għadni haj, int ma stajtx tghix ferhana... Imsejkna Maria... Jien kont nafu dan, imma xi stajt nagħmel? X'imdaqqiet, kont inhoss l-int qegħeda bilfors mighi...

Maria : Bilfors? X'inti tghid, Adriano?

Adriano : Int kellhekk ragun... din, haga li thosha kull mara... Int kont tara nissa ohra sinjuri izqed minnhekk... nisa ohra li kellhom minn kollox, waqt l-int ma kellhekk xejn... Ghadni niftakar, meta kienu jrregalawni dawk iz-zewg pultruni ghall-opra... Int bdejt thares madwarek avvilita... umiljata... imbagħad meta hrigna, kienet ix-xita u ahna kelna jmmorru d-dar bil-mixi, waqt li nisa ohra kellhom il-karrozza tistennihom fil-bieb tat-teatru... Dak inhar, int, m'ghedtli xejn, bdejt thares lejja u tidbissem biex forsi tpatti għal dawk il-hsibijiet li f'dak il-hin bdew iqanqluk kontra tighi.

Hoss: (Tliet tahbitiet irqaq fuq bieb)

68

Rosina : Muoste* nghaddi?

Adriano : Ghadni, ghaddi, Rosina.

Rosina : 'Neku dura il-fjuri, sinjura.

Adriano : Ni qed ta' fjurri...

Maria : Iew, Rosina, jien għad luuġi kli fjurri...

Rosina : Iew, sinjura, dura lil-hekk bagħtuhom.

39.

Maria : Ghadni ja?

Rosina : Iew... Bagħθomllok dok ja-sinjur... Hekk labil-jett,

(Adriano, seprin, libaq* jaġid
lej-nejja li tkom il-piċċa minn-nu
tinsekk inkiveta u il-ħalli)

Maria : Ghadni, Rosina.

Rosina :nejha niexpli, sinjura... jaek jkollu kien tgħix, sejjidi.

Maria : Ta' jeb, Rosina.

Hoss: (Passi jidbegħedu)

Adriano : Allura, dawn il-fjuri, hu bagħθomllok, Maria?

Maria : Nahseb li hu.

Adriano : Imma ghaliex? Għa ni ma nistax nifhem ir-raguni...

Maria : M'hemm ebda raguni... Ried ikun mighi gentili.

Adriano : Tajjeb, imma issa jidħirli li qed jesagera... wasal f'dan

: ir-rahal... gie biexjarak... telaq... issa baghatlhek dawk il-fjuri kollha... Ghaliex? Tista' tghidli ghaliex?

Maria : (Nervuza) Ghalxejn.. Ma nara xejn zejjed li sinjur jibagħt ftit fjuri lil wahda sinjura.

Adriano: Ftit fjuri, dawk il-fjuri kollha... għandhekk mejda mimlija? Jien nghid li das-sinjur iffissat fil-fjuri... Meta miett jien, fjuri... meta jara lilhekk, fjuri....

Maria : Ma nistax nifhem ghaliex qed tagħti din l-importanza kollha għal dal-kumpliment ckejken.

Adriano: Kumpliment ckejken?

Maria : ~~Xixxifitikkim~~ Iva.... Ftit ilu, kont qrd issemmi lil Adriano... kont qed tghid fuq l-imghoddi... din ta' issa, skuzani... turi l-mentalità tigħek.

Adriano: X*igifeiri?

Maria : Igifieri li l-idea li l-fjuri għandhom jimbagħtu biss f'xi okkazjoni ta' zwigieq jew ta' mewt hija falza... Il-fjuri jistgħu jimbagħtu ukoll bla ebda skop... bil-hsieb ta kortesija.

Adriano: Allura, għalik, li wieħed jibagħtlek il-fjuri ma jfisser xejn.

Maria : Xejn... Adriano, għamilli pjacir, newwilli dak il-vazun li h hemm fuq dik it-tavolina.

Adriano: Dan?

Maria : Iva... imma, ahjar igġib l-ieħor ukoll.

Adriano: Allura issa, għandi jerga' jigi?

Hoss: (Vazuni)

Maria : Min?

Adriano: Hu... Guglielmi.

Maria : Le... ma nahsibx.

Adriano: Jien nghid li jerga' jigi... Ma smajtux x*qal? "Niltaqħħu izjed tard... A rivederci"..... Imma, x'gej jagħmel hawn?

Maria : Ma nafx... Forsi jixtieq jerga' jzurna.

Adriano: M'ghadux kemm kien hawn?

Maria : Iva... Imma, jien xi htija għandhi? Ghaliex qed tagħmillhi dal-mistoqsijiet?

Adriano: Biex nara jekk dan jfissirx xi h ga għalik... Jien, bħal m'ghedtlek ftit ilu... Għandi l-mentalità ta' Adriano... Maria, ifhimni tajjeb... Dil-hbiberija li nibtet hekk f'daqqa bejniet khom....din l-intimità....

Maria : U fejn hi din l-intimità? Forsi ġrid jerga' jigi biex jghidilna jekk sabx xi kamra fil-lukanda, Miramar...

Adriano: Eh!... Iva... Il-Miramar... Allura int hajjartu biex jmur jfitteż kamra fil-Miramar?

Maria : Iva. Sraqsieni liema hi l-ahjar lukanda... Ghaliex? Ghamilt hazin?... Jaqaw ma kellhix nghanidlu?

Adriano: Le, le, anzi ghamilt tajjeb hafna... Allura behsiebu jibda' hawn ghal xi ftit taz-zmien?

Maria : (Irritata) Ma nafx... ^Ma nafx... Ghaliexqed tistaqsi li lhi? Kif tridni inkun nafu dan?

Adriano: Ikkalma... Ikkalma.... Hsiebt li gallhek xi haga hu... X'ghandhek, Maria? Jaqaw qed thosshok xi ftit nervuza?

Maria : X'jidhirlek, dal-mistoqsijiet kollha? Bhall-issa, qed nisthajjilna għaddejja x'inkiesta

Adriano: U x'inkiesta, inkiesta... jien qed nistaqshik, hekk, għal kurzitā... Ara, ejja nidhaddtu fuq xi hag'ohra. Tridni nghinhek tirrangħom dawk il-fjuri?

Maria : Ma jimpurtax... Jekk trid tagħti dal fjuri qodma lil Rosina...

Adriano: Rosina!.... (Pawsa)

Rosina : Sejjah tħalli, sinjur?

Adriano: Iva... ara hawn dawn il-fjuri.

Rosina : X'naghmel bihom, sinjur?

Adriano: Ma nafx... Xi tridha tagħmel bihom, Maria?

Maria : Tgħarmiħom... tgħarmiħom... M'inthix tara li dawk fjuri midbiela?

Adriano: Smajħha x'qaltlek, armiħom.

Rosina : Tajjeb.

Hoss: (Passi jidbegħedu)

Adriano : Maria, trid immorru nagħmlu zewg passi?

Maria : Le, le... m'ghandhix aptit nimxi.

Adriano: Tajjeb, allura noqoghodu fit-terrazzin għal frisk.

Maria : Għal frisk meta hemm xemx taqli?

Adriano: U fejn qed taraha x-xemx? M'inthix tara li bhall-issa mohbija?

Maria : Iva, na!... imma s-shana qegħeda hemm xorta wahda.

Adriano: Allura, x'ser nagħmlu?

Maria : (Irrabjata) Xejn! Xejn! Ma nistgħux noqoghodu għal ftit ma nagħmlu xejn? Jekk trid toħrog, mur għamel zewg passi... Hemm bzonn nigi jien, bilfors?

Adriano: Le, le... hsiebt li... isma... tista' tghidli x'ghandhek?

Maria : M'ghandhi xejn... Għandhi bzonn neqogħod ftit fil-kwiet.

Adriano: Emminni, ma nistax nifhme... Il-lum, donnhok m'inthix f'sikkthek... Ghidli xi gralhekk.

Maria : Ga ghedtlek... ma gralhi xejn... Inhossni bil-buli... Il-qaghada li ninsabu fieha... Il-biza li għad xi darba ninqabdu... Il-na xahar nghix f'dal-biza... in-nervi wkoll jiddejqu.

Adriano: Imma, skuzi, Maria... X'għandu x'jaqsam dan li qed tħid? S'issa....

Maria : (Taqtghlu kliemu) Iva, s'issa flaht nissaporti... imma issa... issa, bizzejjed... issa għejjejt... xbajt għal kollex... Il-parti li qed ikollhi nagħmel... Dil-hajja mħobija... L-attenzjoni l'firrid nagħmel meta nitkellem... Il-ghali li jrrid nuri għal dak li jiena ma tħiftx... Il-vistu li jrrid nilbes għal zewgi li għadu haj minni bil-ghomor... Iva... dawn, qed joqtluni bil-mod, il-mod... is-sahha tal-bniedem ukoll għandha l-limiti tagħha... Issa bizzejjed... Ma niflaħx aktar.

Adriano: Tħajjajtx, Maria... nitolbok... Ghidli xi tridni nagħmel.

Maria : Ma nafx... Ma nafx... Nispiccawha... Ma jrridx nissokta izjed f'dil-hajja... Ma jrridx nidher izjed bhala mara armla... imdejqa... Kulhadd jghidli li jehtieg li nderri... li ninsa... Iva, issa xbajt... Irrid nderri... Irrid ninsa... X'jistgħu jghidu? Jghidu li nsejt malajr... ma jimpurtax... Kullhadd jghid u jahseb li jrid... Ma jrridx naf izjed b'tifikiriet... b'niket u vistu... Jiena wkoll għandhi d-dritt li nghix il-hajja tighi... Qabel ghent fil-mizerja... Issa, qed nghix fil-gideb... fil-kerq... Ghalli gej... minjaf... Alla tighi!... Inhossni sejra niggennen....

Adriano: Ikkalma, Maria, ikkalma... Il-lum, xejn m'int tirraguna.

Maria : M'inhix nirraguna? M'inhix nirraguna? Possibbli li m'inthix tintebah li issa bdejt nirraguna, jien? Int le... Int qed tħix b'ghajnejk magħluqa... Għalik, kollex huwa hafif... imma jien, issa, ftaħt ghajnejja... issa bdejt nara... bdejt nifhem....

Adriano: Fisser ruhekk... Ghidli x'inti tara u x'inti tifhem.

Maria : Xejn, xejn... Għandek ragun... Kliem fierħ... Ma nafx x'jiena nghid... Tagħtix kaz tighi.

Hoss: (Il-qampien tal-bieb ta' bazra)

Adriano, gie minn gie, għidlu li għandhi ugħieħ ta' ras... li ma niflaħx... għidlu dak li jigi f'rashex... m'għandhx aptit nitkellem... M'għandhi aptit nara lil hadd.

Hoss: (Passi - bieb jingħalaq) Pawsa:

Pawlina: Alha hawn... Wassaltu jien... kien ser jintilef f'dal-hafna toroq li hawn madwarna... Fejn hi Maria, Adriano? Roberto?

Adriano: Pawlina, Maria ma thosshiex fieha...

Pawlina: X'ghandha? Xi gralha?

Adriano: Għandha ugieh ta' ras.

Gugliel: Tassew? Qed jiddispjacini.

Adriano: Nitolbok tiskuzaha.

Pawlina: Nista' nidhol inselmilha?

Adriano: Le... Ifhimni, sinjorina.. Nahseb li ahjar....

Pawlina: Maria, mighi, ma tuzax kumplimenti... Jekk m'ghandhiex aptiti, malajr tibagħtni l-barra... Fil-kamra tagħha qegħeda?

Adriano: (Ikkonfondut) Nahseb...

Pawlina: Halli mmur haraha....

Hoss: (Passi jidbegħedu- bieb jinfetah u jingħalaq)

Adriano: Allura, sinjur, sibt xi kamra l-Miramar?

Guglielmi Iva... b'kumbinazzjoni kbira... Tawni kamra ta' wieħed li kellu jitlaq malajr.

Adriano: Qiegħed nieħu gost... Behsiebek i dum, hawn?

Gugleil: Ma nafx.. Ghadni ma d-decidejtx... Forsi noqogħod xi ftit granet... għimgħa... skond kif insib ruhi... u int? Ilek hawn hafna?

Adriano: Kwazi zahar.

Gugleil: Gejt ma' Maria?

Adriano: Iva... ma' Maria.

Gugliel: Hawnhekk, għandkhom sabieħ hafna... Nahseb li għandkhom il-kwiet, hux tassew?

Adriano: Iva... Jekk wieħed ikun ġrid, jista' jghaddi gimħat shah bla ma jkellem lil hadd.

Gugleil: Pajjiz grazzjus hafna... Kif thajjartu tigu hawn?

Adriano: B'kun binazzjoni... Konn qed infittxu post għal kwiet... wasalna hawn u Maria ghogħobha mill-ewwel..... (Pawsa)

Noffrilek Vermouth?

Gugliel: Skuzzi?

Adriano: ~~Skixxha~~ Offrejtlek Vermouth.

Gugliel: Grazzi... gentili hafna.

Hoss: (Bikkerini - Jinstemgħha jferrah)

Allura, int kont li hajjartha issiefer?
Adriano: Iva, miskina... taf int.....

Gugliel: Ghamil t sewwa... F'kazijiet bhal dawn, ma tkunx tista' tagħmel ahjar... issiefer... tibdel il-hajja tasssoltu... tara wcuh godda... Nahseb li ma tantx kienet haga hafifa biex qaltlek iva.

Adriano: Nitolbok li ma tfakkarnix. (Pawsa ohra)

Guglielmi Maria, issa, tidher m'hux hazin... Wicca jidher ahjar... donna stabret xi ftit... L-ahhar li rajtha, meta gratalha dik id-disgrazzja, nħidilek issew, għibti hniena... Imsejkna Mariolina....

Adriano: (Sorpriz) Mariolina?

Gugliel: Qabel, hekk kont insejhilha.

Adriano: (Dejjem sorpriz) Qabel? Qabel, meta???

Gugliel: Meta konna tħal... Lili, kienet issejjahli Cesaroni u jien, Mariolina ... Konna hbieb tal-qalb u ma nistħix/ nħidilek, bejnieta kelna ukoll xi ckejkna....

Adriano: Grajja? Tassew???

Gugliel: Oh!... Grajja safja... Ta tħal li konna... Maria, kien għad kellha ghaxar snin... jien, kelli erbatax il-sena... Imma kif' M'inhix nemmnek li Maria qatt ma qaltlek xejn.

Adriano: Le... qatt ma qaltli xejn... intik il-kelma tighi... kompli, kompli... niehu għost hafna nisma fuq grajjiet zghar...

Gugliel: Wisq ftit hemm x'ingħidlek... il-grajja tagħna grat waqt li konna villeggatura... konna iltqajna wara hafna zmien.... Imbagħad kbirna... Maria izzewġet u jien, meta sirt naf b'dan iz-zwieg, bdejt ninteressa ruhi biex insib xi post m'hux hađin lil zewga...

Adriano: Post? Post m'hux hazin?

Gugliel: Iva. Zewga kellu post, b'salarju mizeru hafna... meta rajt hekk, dakhlu skrivan mighi.

Adriano: (Milqut minn dal-kliem) Ah!... Allura int dakhlu migħek għaliexkont taf lil Maria... Adriano ma kien ja f'xejn b'dan?

Gugliel: X'igifieri xejn?

Adriano: Igifieri, b'Cesarone u Mariolina... b'dik il-grajja ckejkna.

Gugliel: Nahseb li Maria kienet qaltlu xi haga.

Adriano: Le, le, Maria ma qaltlu xejn.

Gugliel: Imma int sgur minn dan?

Adriano: La darba dan qed nħidulek jien? Trid li jien ma nkunx naf?

Gugliel: Forsi ma qaltlux biex tkun prudenti... Taf int kif inħuma l-irġiel mizzewga... suspecti wahidhom... Kieku huwa kien ja f'

Adriano: Ntik il-kelma tighi li m a kien jaf xejn.

Guglieil: Nahseb li kif qed tghid int... tant hu hekk li meta konna imorru xi kuncert...

Adriano: Kif? Maria kienet tigi mighek ghal kuncerti?

Gugliel: Ma tafx li hija thobh hafna l-muzika... Iva, x'imdaqqiet konna monru flimkien... Isma niftehemu, ahna konna mmorru minhabba l-muzika... Miskina... ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx~~ klassika kienet id-divertiment tagħha ... Huk, bil-maqlub, kien jhobb jisma biss it-trombi.

Adriano: It-trombi!!!....

Gugliel: Hekk, ghall-inqas, kienet tghidli... Ghidli jista' jkollok gost izqed barbari minn dawn? It-trombi... Il-hdud kollha huk kien johodha tisma l-banda....

Adriano: Imma la darba dawn it-trombi jigu mdahha fil-muzika, ma jidhirlekx li hemm min jiehu gost bihom?

Gugliel: Sgur, sgur... imma gib quddiem ghajnejk din l-imsejkna mara. X'imdaqqiet kont noffrilha xi biljetti għat-teatru... Qatt ma giet.. minjaf... forsi kienet tghidlu li dawk il-biljetti kont inkun tajthomla jien u allura hu kien jghidilha biex tirrofthom... Darba biss irnexxieli ngaghala tigi mighi ghall-opra.

Adriano: Ah! Int kont?

Gugliel: Iva, ghaliex? Kienet qaltlek?

Adriano: Kienet semmietli xi haga fuq, fuq... (Pawsa)

Gugliel: Allura, int, lil kunjata taraha spiss?

Adriano: Jien??? Iva, kulljum.

Gugliel: Qed tiskantani... Qatt ma semmietli xejn.

Adriano: Anqas lili... lilek, qatt ma semmietek mighi.

Gugliel: M'ghandniex x'ingħidu .. Int huwa hu r-ragel tagħha .. Forsi dil-hbiberija tagħna, lilek, ma kienitx toghogbok.

Adriano: Imma, allura, tassew li bejni tkhom kien hemm dil-hbiberija?

Gugliel: Iva... isma, niftehemu ahjar... Il-hbiberija tagħna kienet hbiberija safja... Hbiberija li għandha x'taqsam ma' l-arti. mal-kotba... mal-muzika... hbiberija li fieha hija kienet issib dak kollu li f'darha kienet nieqsa minnu.

Adriano: Imma, f'darha x'kien jonqosha?

Gugliel: Ifhimni ftit... Huk kien bniedem bravu... wieħed mill-ahjar impiegati li kelli... kien intelligenti, imma dejjem impiegat, hux veru? Għalhekk il-mentalità tighu kienet dik ta' impiegat... Għal mara, bħal ma hi Waria, kien jixirqilha xi haga ahjar... tifhimni int, hux tassew?

Adriano: Nghidlek issew, għandi ma fhimt xejn.

- Gugliel: Ma nafx kif nibda infisser ruhi... Nahseb li htik ma kellux l-istess ideat ta' Maria... taf int... il-hajja tagħhom kienet kienet bil-qies. hajja ta' cahda ...
- Adriano: U dan kienet tghidulek Maria?
- Gugliel: Le, le... Maria qabt ma qaltli xejn.. Dan, kont nahsbu jien, tant hu hekk li jien kont nagħmel mill-ahjar biex nghinhom... nghidlek issew għamik minhabba fieh, għamilt xi ingustizzja ukoll... Lil Adriano kont tajtu promozjoni li fl-idea tighi ma kienitx tmiss lili.
- Adriano: U dan kollu, int, għamiltu għal Maria.
- Gugliel: Iva. (Pawsa)
- Xi gralek? Jaqaw ma tiflahx?
- Adriano: Le, le, m'għandi xejn... Is-shana!... Is-shana li hawn f'dil-kamra inhossa qed taqtaghli nifsi.
- Gugliel: Is-shana??? Ma jidħirli... jien kwazi qed inhoss il-bard.
- Adriano: Int għandek ragun... Kien bniedem idjota.
- Gugliel: Min?
- Adriano: Hija.
- Gugliel: Dan, qat m'ghedtu jien.
- Adriano: Qiegħed nghidu jien... Hija, biex fl-ufficcju kellu dik ir-responsabbiltà... biex jara lil martu tiffrekwenta t-teatru... biex jaraha dgawdi ~~xxixxhiekkx~~. certa hbiberija...
- Gugliel: Le! Tghidx hekk... Maria kienet u għadha mara exemplari... Ma tista' tħid xejn fieha.
- Adriano: Mara exemplari!... Wigibni ftit... Jekk int stess ghadek kemm ghedtli li hija ~~xxixx~~ mal hbieb kienet issib dak li kienet imcaħda minnu f'darha....
- Gugliel: Imma, skuzi... Għaliex qed tishon daqshekk?
- Adriano: Jien, nishon? Le, le, m'inhix nish on... Ghidli, jidħirlek li huwa sewwa... Povru ragel.. F'daqqa wahda isir ja'f dan kollu u int trid li jiehu din l-ahbar bic-cajt... bil-kalma.
- Gugliel: M'hemmx għalfejn tinkwieta ruhek daqshekk...
- Adriano: Min qed jinkwieta ruhu... Bhala huh... bhala l-kunjatu....
- Gugliel: Daqshekk hu... Jidħirli li bhala huh... bhala l-kunjatu, tista' tħini hafna.. Tista' tifhimni ahjar.. Għaliex, int, taħsiba xort-ohra minn Adriano... N'ahseb l-int għandek mentalità ohra.. Tidhe izjed intelligenti... izjed modern... Iva, int tista' tifhem ahjar certi hwejjeg psikologici.
- Adriano: Le, sinjur... hawn ma jittrattax minn hwejjeg psikologici... hawn għandna l-fatti... għandha l-poezija.
- Gugliel: U jekk huwa kif qed tahseb int?

Adriano: X'igifieri?

Gugliel: Ifhimmni, Maria hija mara armla... Hij a tista' tagħmel b' hajjitha dak li trid, bla ma hadd jindah lilha... ghall-inqas, hekk għandi nahseb, m'hux hekk?

Adriano: Sgur, sgur...

Gugliel: Nista' nkik il-kelma tighi li sakemm huk kien għadu haj, qatt ma kien hemm xejn... qatt kelma ... qatt hsieb ta' Maria li setgha iweggaghlu qalbu.

Adriano: Sakemm kien għadu haj!... Imma issa? Issa li jinsab mejjet?

Adriano: Ara... migħek nista' nkun sincier, anzi hemm bzonn li niftah qalbi migħek... Int huwa l-kunjatu... Bhall-issa, int qed tiehu hsiebha... hsieb il-gejjjeni tagħha, m'hux hekk? Nahseb li ma jimpurtax ghax qed nagħmillek dil-mistoqsija...

Adriano: Xejn, xejn... kompli, kompli...

Gugliel: Tajjeb. Għal Maria dejjem kelli sentimenti ta' hbiberija... Dawn is-sentimenti kull ma jmorru qegħdin aktar jikbru... issa ntbaht li dawn la jistgħu jimbidlu u anqas jonqsu... Nahseb li fihmt x'irrid infisser, hux tassew?

Adriano: Le?

Gugliel: Nitkelmu aktar car... Id-decidejt li nizzewwigha!

Adriano: Kif??? Tizzewwigha???

Gugliel: Iva... Ftit ilu, waqt li kont qed nitkellem ma' Maria, kelli nuriha bil-hsieb tighi.

Adriano: U din x'wigbitek?

Gugliel: Qaltli li ma jistax ikun... li ma tridx...

Adriano: Nahseb li għandha ragun.

Gugliel: Sevva qed tghid... It-talba tighi għamiltiela kmieni wisq... b'dan kollu m'ghandix qalbi maqtugħa... biz-zmien, nittama li jirmexxili.. l-aktar issa, li għamilt habib migħek.

Adriano: X'igifieri?

Gugliel: Igħifieri issa, jiena nista' norbot fuq il-hbiberija u l-ghajnejha tigħek.

Adriano: Kif??? L-ghajnejha tighi???

Gugliel: Iva, hadd ma jista' jghini aktar minnek... Bi kliemek int tista' tipperswadiha.

Adriano: Imma x'inti tghid? Jien??? Jien, ngħiex lil Maria tizzevweg lilek??? Jien??? Dan izzejjed, issa.

Gugliel: Ghaliex? Ma tridx tghaddili kelma?

Adriano: Sgur li m'irridx... Dawn affarijiet tad-din ja l-ohra... Tassew

: tad-dahq... Jien, jien, immur quddiemha u nghidilha:
"Ismagimi, Maria, dan is-sinjur irid jizzewgek"

Gugliel: Imma, x'fieha din? Int huwa l-izjed wiehed li tista'
ittieha parir... Int huwa l-kunjatu tagħha.

Adriano: U x'kunjat u, kunjatu... Int jidhirlek li jista' jkun li
jien....

(Jinstama' lehen Pawlina)

Gugliel: Ssssst.... iskot! Iskot!... Qiegħed nisma lehen is-
sinjorina Pawlina... inkimplu nitkellmu izjed tard.

(Bieb jinfetah)

Gugliel: Oh! Is-Sinjura Maria!... Kif int, ghaddielhek l-ugieħ-
ta' ras?

Maria : Iva, ghaddielhi, grazzi.

Pawlina: Adriano, x'jidhirlek mill-libsa li libset Maria? Tixirqilha

Adriano: (Konfus) Iva, iva... hafna... imma ma nistax nifhem....

Maria : (Nervuza) L-iswed dejjaqni... Inhoss li ma nistax nilbsu
izjed... Kont qed inhossu isewwidli qalbi izjed.

Pawlina: (Fuq tagħha) Għal-lejla għandna programm sabieh hafna...
Int, Sur Guglielmi, jehtieg li toħodna sal-Belvedere bil-
karrozza tigħek.

Gugliel: Bil-qalb kollha... Jiena dejjem lest

Pawlina: Imbagħad, nixtieq immorru bil-fregatina, il-Miramar.

Adriano: Imma kif? Ahna wkoll? Maria gejja magħkhom?

Pawlina: Sgur... Ahna ilkoll... Ghaliex? Jaqaw, int, ma tieħux
gost tixxala?

Adriano: Iva, iva... imma għadni ma nistax nifhem.... X'ghandu
x'jaqsam bħall-issa ix-xalar?

Pawlina: Ix-xalar huwa mehtieg għal Maria... Tigħini hasra minnha
naraha dejjem magħluqa /ħawn gew.

~~Gugliel:~~ Is-Sinjorina għandha ragun... Daqxejn ta' harta tagħmlilha
tajjeb.

Adriano: Daqxejn ta' harta kollox sevwa, imma issa, jidħirli li qed
tesagera.

Maria : (Dejjem nervuza) Imma skuzi... Billi għal darba immorru
nieklu barra, m'hix sejra tagħiġ d-din ja.

Pawlina: Jien ma nistax nifmek... Ftit ilu, smajtek tħidilha li
għandha bzonn idderri.

Adriano: Idderri iva, naqbel migħek... imma nifteħemu... Jehtieg
li ma ninsewx ir-rispett... Angas ilu xahar mejjet...
Għall-inqas nirrispettaw il-memorja ta' ċak il-povru ragel.

Maria : (Xkattata bid-dwejjaq) Ikollok hnien... Tergax tibda tfakkarni.

Adriano: Maria!!!!...

Maria : Bizzejed! Bizzejed!... Tkellimix izjed fuqu... M'irridx nisma izjed.

Pawlina: Iva... Il-mejjet irid il-mistrieh... X'tieħdu billi toqogħo-du tiftakru fieħ u issemmugħ? Imxu, imxu jmmorru ghax sar hafna hin.

Maria : Adriano, ghadek ma mortx dbiddel? M'inthix gej magħna b'dak l-ilbies, hux?

Pawlina: Kif? Wara li tlifna daz-gmien kollu, ser noqoghodu nistennewħ ibiddel?

Adriano: Le, le, Sinjorina... M'inthox sejrin tistennewni... Jien, m'inhix gej magħkhom.

Pawlina: Bravu!... Int tista' tigi issibna il-Miramar....

Maria : Iva, iva... Ahna nkunu qegħdin nistennewk.

Pawlina: Hi... Insejt l-imrewha gewwa... halli jmmur ngiba...

Gugliel: Allura nistgħu jmmorru?

Maria : Iva... Adriano, issa, jigi jilhaqna...

Adriano: (Inkurlat) Maria! Maria!... Stenna!....

Maria : (Nervuza) Xi trid??? Ghidli xi trid... Ehles... Mur biddel u ejja magħna.. Irrid nohrog... Iddejjaqt hawn gew....

Hoss: (Passi - bieb jingħalaq bis-salt)

Adriano: Maria!... Maria!....

Pawlina: Ga telqu?

Adriano: (Mitluf) Ismagħni, sinjorina... Ghid lil Maria terga l-ura minnufieħ... Ghidilha li ma jrrid... nimpediha... fhimtni? Nimpediha!....

Pawlina: U x'timpediha, timpediha... Maria, issa tinsab kiel sa... sid tagħha n-nifisha... Issa tista' tagħmel d-k li jogħogħba. Fuq kollo, int m'int xejn... jew ilhaqt minflok zewga??? Isma minni... Halliha tagħmel dak li jogħgħobha u tindħal x...

Muzika: * * * * *

Hoss: (waqt li jinstamghu kikkra u platti flimkien)

Maria : Le, le, Rosina... dik m'hix tajba... Mur gibli dik id-dvalja l'irrakkata.

Rosina : Tajjeb.

Rosina : Din, trid?

Maria : Iva.

Hoss: (Sajjetta - xita)

X'wahdadin!... Kemm hu temp ikreh... Issa niezla x-xita ukoll.

Rosina:: Tassee l'mjla kerha... Bilhaqq... kont ser ninsa nghidlek... Ftit ilu giet is-sinjura Kuncett.

Maria : Is-Sonjura Kuncett?

Rosina : Iva... giet ghal kera.

Maria : M'ghedtilhiex lis-sinjur m'hux id-dar u li jkun hawn fl-ahhar tal-tingha?

Rosina : Iva, imma qaltli li trid tara lilek u li għandha tħaddi izjed tard.

Maria : Tajjeb, issa aqsam lumija u qegħeda fi plattina.

Rosina : Tridni jnnew willhek xi halib ukoll?

Maria : (Innervjata) Iva! Ma tafx li għandhekk iggib il-halib? Hemm bzonn noqogħod nghidlek kull darba x'għandhekk tagħmel? Haffef, Rosina.. minn hawn u ftit iehor ikun hawn dak is-sinjur.

Hoss: (Ix-xita tinstama' fil-bogħod - jinfetah il-bieb bis-salt u x-xita tinstama' fil-qrib - bieb jingħalaq ix-xita fil-bogħod mill-gdid)

Maria : (Sorpriza) Adriano!....

Adriano: Wasalt, Maria!....

Maria : Adriano!....

Adriano: Stenna, Maria... Jekk tmixx mighi, tixxarrab ... Rosina!...

Rosina : Ben tornato, sinjur....

Adriano: Grazzi,... Kif int, Rosina?

Rosina : Tajba, grazzi...

Adriano: Rosina, jekk jogħogbok qegħedli dal-kappell u dir-raincoat jinx fu x'imkien..... Grazzi. Maria, ma nistax infissir li k ill-vjagg li kelli... Għal ftit minuti tlift it-tren u kelli noqogħod nistenna għal erba' sīġħat shah.

Maria : M'hux ahjar tmur dbiddel, Adriano?

Adriano: Ghidli, Maria... Ma kontx tistennieni hekk għalgharrieda, hux veru?

Maria : Le!... Tant hu hekk li ma nistax nifhem kif ergajt l-ura

hekk malajr. Qabel tlaqt kont ghedtli li ma kellekx terga' l-ura qabel l-ahhar tal-gimgha.

Adriano: Inqast minn kelmti... Wara hamest-ijiem, irgajt sibt ruhi hawn. Kien hemm tasseev ghaliex wiehed jagħmel dan il-vjagg.

Maria : Ghaliex? X'gara? Jaqaw ilhaqt tard?

Adriano: Le, le... Ilhaqt tajjeb. Il-post kien għadu vojt... Donnu li kien mahluq għalija... barra minn dan, kien hemm oħrajn... impieg i mill-ahjar... pagi għolja, imma kull fejn tmur... is-soltu mistoqsijiet... X'kont tagħmel? Fejn kont tahdem? X'certifikati għandek? Tifhem, Maria? Il-bnedmin jehtieg li jkollhom l-imghoddi tagħhom... dokumenti li juru l-hajja... ix-xhieda li huwa għadu haj... Għalija, l-imghoddi huwa haga li m'għandix niftakar fieh... dan, għalija huwa magħluq... Mnejn nista' ngibhom d-dokumenti li jixdu li jien għadni haj? Ismi m'għadux izqed... Jekk nitlob o-certifikat tat-tweliż tighi... Ituni dak tal-Mewt.

Maria : Imma m'hemmx xi mezz iehor li bieħ tista'

Adriano: Le! M'hemm ebda mezz... F'dawn il-hamest-ijiem li għaddew, għamilt minn kollex... ittantajt sahansitra nitlob xogħol li lili ma jixraqlix... xogħol umiljanti... xogħol mistmerr minn kullhadd... Għal dan ix-xogħol hekk baxx jehtieg ukoll li wieħed juri l-identità tighu. Jien ma neziztix... Hekku, jiena u x-xejn xorta wahda... L-Umanità kollha kemm hi, hija registrata... ikkontrollata minn dak il-hin li titwilex sa dak il-waqt li tmut. Il-lum, jien, ma nagħml ix-sehem minn din l-Umanità... Jien huwa bhal haga zejda... Mir-registratu tal-hajjin għaddejt għal dak tal-mejjtin u għalhekk, hija haga mpoċċibbi li jien insib post fost il-hajjin.

Maria : Imma, allura....

Adriano: Allura xejn... M'hemm xejn x'naghmel izqed... Taf x'inhi l-ahhar haga li baqaghli nagħmel?

Maria : Le... Ghidli, Adriano.

Adriano: Ikolli nagħmel bhal dawk li jkollhom id-dokumenti f'id-ejhom u jibzgħu juruhom... Ikolli nagħmel bhal hallil... bhal imbröljuni... iva, hekk ikolli nagħmel... Jien riedt nisraq lis-Società u din issa qegħeda ~~xixxenrikxx~~ tidħallas minni... Qegħeda tichadli l-istess dritt li nghix. Tifhem, issa, Maria, liema hi l-qaghada li ninsab fieha?

Maria : (Bierda, kwazi ostili) Dan, kelna nahsbu fieh qabel.

Adriano: Naf, naf li kelna narawh qabel... Kollu zejjed li toqogħod tħidli kliem bhal dan... Jien naf... Int jaqbillek tkelli minn ishekk. Ghidli, Maria... Kliem bhal dan, ghaliex m'ghedtulix dak inhar?

Maria : U min qallek li m'ghedtulekx?

Adriano: X'ghedtli? Ghidli x'ghedtli? Int, dak inhar, kont imbaizza' Dak inhar int kien imisshek impedejtni... Kien imisshek urejtni l-konsekwensi...

Maria : Igifieri, bi kliemek, trid tghid li l-htija hija tighi.

Adriano: Le, le, il-htija hija tighi biss... Jien biss huwa l-hati... Tajjeb, hekk, Maria? Kieku taf kif qegheda tittorturani... Dik il-harsa tighek, donnhok trid tluumni....

Maria : Inluumek!... Imma jekk jien qatt ma nghidlek xejn....

Adriano: Għalhekk tinkwetani... Int qatt ma tghidli xejn, imma jien, nifmhekk tajjeb... Bhall-issa naf il-hsibijiet li għaddejjin minn rashek... anzi biex nghidlek kollo, x'imdaqiet donni li f'ghajnejja narak ferhana għaliex lili tarani f'dan it-tfixxil kollu.

Maria : Ferhana? Int f'sensik, Adriano? Ma atfx lit-tfixxil tigħek ifiſſer ukoll dak tighi?

Adriano: Għandek ragun... Dan, kollu kliem fierah..... Ghidli, Maria, Xi kemm baqaghlna flus?

Maria : Kwazi xejn... Kellhi hafna kontijiet x'inħallas.

Adriano: Ah!....

Maria : Is-Sinjura Kuncett, giet kemm il-darba biex nghidulha x'behsieb na nagħmlu... Qaltli lid-dar għandha min iridha għas-sajf li gej.

Adriano: U int, x'ghedtilha?

Maria : Xejn. L-evel riedt nara x'sejjjer tghid int. Minn hawn u ftit iehor għandha terga' tigi.

Adriano: X'sejrini nghidulha? Ingħeddu l-ġuntratt mill-għid? Tkun haga tad-daq... Kif irridu nhallsuha? Imma, mill-banda l-ohra fejr irridu jmmorru? Jehtieg li niksbu xi haga tal-flus... Iva, hemm bzonn... hemm bzonn... Imma kif? Mnejn?

Maria : Jekk trid dbiegh il-għojjelli tighi....

Adriano: Ikollok hniena, Maria... Dawk issemmihomlix... Kemm tahseb li jtuni fihom? Taf kemm tawni ta' l-arlogg tighi?

Maria : Kif??? L-arlogg, begħetu???

Adriano: Ma stajtx nagħmel iehor... Il-kartiera tas-sigaretti kelli n-neħħiha wkoll... Hakk... haress fit... ara x'tawni.

(Jinstemha ihaxwex xi karti)

(Iddisprat) Ma nafx fejn ġer nibda nagħti rasi!... Dil-haga li ma nista' nagħmel xejn, qegħeda titlifni minn sensija... Kullhadd isib xi xogħol... Kullhadd jista' jissielet mal-hajja... kullhadd jiddefendi ruhu... Jien le... Jien ma nista' nagħmel xejn... Anqas immut ma nista' għaliex ga ninsab mejjet... X'sejrini nagħmlu, Maria? Ghidli int, x'sejrini nagħmlu.

Maria : Immur nahdem jien.

Adriano: Int? Imma int, kif tista' tmur tahdem? X'taf tagħmel, Mar-

Maria : Ma nafx... Immur infitdex... insin xi post li jghodd ghalija.. Naghmila ta' Governanti... u jekk hemm bzonn, naghmila ta' seftura ukoll.

Adriano: Seftura???

Maria : Iva. La darba int ma tistax tahdem, jehtieg li jahdem haddiehor minn flokok.

Hoss: (Bieb jinfetah - passi)

Rosina : Gibtlek il-halib u l-lumi, sinjura.

Maria : Jekk joghogbok gibli tazza ohra.

Rosina: Tajjeb, sinjura.

Adriano: Maria, jaqaw għandu jigi?

Maria : Iva.

Adriano: Kulljum jigi għat-te, hawn?

Maria : Iva, kulljum.

Adriano: Ma kellux jitlaq minn din il-Blet?

Maria : Iva, kien telaq, imma rega' l-ura malajr.

Adriano: U fuqhiex joqogħod ikellmek meta jigi hawn?

Maria : Fuq hafna xorti.

Adriano: Nista' nahseb... Dejjem jghid l-istess kliem... Li jrid jizzewgek, hux tasseg?

Maria : Le, qatt ma galli xejn izjed.... Ix-xewqa tighu jiena nafha.

Adriano: Jekk m'inhix sejjer zball, huwa jqis ruhu bhala għarġus tigħek.

Maria : Hekk nahseb...

Adriano: Gherusija ftit twila... Gherusija li bdiet minn mindu kontu ghadkhom ckejkin... M'għandniex x'ingħidu... dan għaliex, huwa l-isbah khieda tal-fedeltà tighu.

Maria : Xi trid tfisser b'dan?

Adriano: Xejn, xejn, kieku fin-nofs ma kienx hemm jien... anzi, qed nħid, għalikhom kien ahjar meta kont għadni haj... Ragel haj jista' wieħed jidhaq bieħ, imma mejjet....

Maria : Qiegħed tghir għalija (Ironika)

Adriano: Le, le... Isma n-nar ser jintef... Mq Għandniex hatab izjed?

Maria : Le, l-ahhar ftit li kelli, uzajtu.

Adriano: Izjed kien jaqbel kieku xtrajt ftit hatab mill qaghadt tixtri it-tè għal dak is-sinjur.

Maria : Il ftit tè li għandi tahuli hu stess.

Adriano: He... Ser jidhol ghall-ispejjes tad-dar ukoll?

Maria : Ismaghni, Adriano imma, ara... aħjar ma nwiegbek xejn...

Adriano: Le, irridek twigibni... Tkelleml... Tahseb li ma nafx xi trid tħidli? Int m'ghadex thobbni!... Tkelleml... Ghid dak li għandhek fl-istonku tigħek... Tibza twigħihi?

Hoss: (Qampien ta' barra)

Hekku!... Is-Sur Guglielmi wasal.... X'ser nagħmel? Nibqa' hawn?

Maria : Kif jogħogbok!...

Rosina : (Boghod mill-Mike) Gie is-Sur Guglielmi.

Adriano: Jgħaddi, jgħaddi.

Guglielmi (Boghod mill-Mike) Buonasera, Maria.... Oh!... Int hawn ukoll? Meta wasalt?

Adriano : Ftit ilu.

Guglielmi Prosit!... Irnexxielek teħles malajr.

Adriano : Haffift kemm stajt.

Gugliel : X'daqxejn shana għandkhom hawn gew... thossox tithenna... Il-kesha li hemm barra tidhol fil-ghadu.

Maria : Ghada niezla x-xita?

Gugliel : Le, billi waqa' xi ftit tar-rieh, l-ghajru m'ghadux kif kien.

Maria : Oqogħod bilqiegħeda,....

Guglielmi Grazzi.... Ma hrıgħtx il-lum, Maria?

Maria : Le, il-lum bqqjt hawn il-gurnata kollha.

Gugliel : Għamilt sewwa... Kienet tassew gurnata kerha... N ahseb li int ukoll sibt temp ikreh; ; ; ;

Adriano : Ma setghax ikun aghar milli kien.

Gugliel : Il-bahar, rajtu xejn, Maria?

Maria : Qajt ma rajtu qawwi daqshekk... Qalu li mewga baqghet tiela saz-zuntier tal-ġnissja.

Gugliel : Kienet dehera mill-isbah... Min rah mit-terrazzin tal-Miramar, kellu jibqa' impressionat... Ix-raxx tal-bahar beda jasal s'hemm fuq.

Rosina : Sinjura, x'hin tħidli ngibilkhom it-tè.

Maria : Tista iggibulna, Rosina.... Qabel xejn, ne willi dak il-pakkett li hemm fuq il-mejda, jekk jogħogbok.

Gugliel : Ma anfx jekk jogħogbukx...

Maria : Jaqaw? X'inhuma, dawn?

Gugliel: Ftit kannoli... Ghamilhomli l-kok tal-lukanda.

Maria : (Waqt li tinstema thaxwex xi karti) Jidhru sbieh hafna.

Gugliel: Il-kok galli li għandhom jéghogbuk sgur.

Maria : Grazzi, Gugleilmi... Jiddispjacini... Qiegħed tinkomoda ruhek wisq.

Gugliel: Haga zghira, Maria.

Adriano: Zokkor, gibt ukoll?

Gugliel: X'zokkor hu? (Sorpriz)

Adriano: Gibt it-tè... gibt il-pasti... hsiebt li gibt iz-zokkor ukoll.

Gugleil: (Imħawwad) Billi haf lit-tè tajjeb, hawn, ftit skars, hsiebt ingibilha ftit jien.

Maria : Tieħux għaliex... Qallek hekk biex jiccajta...

Adriano: Sgur, sgur, li biex jiccajta.

Maria : (Waqt li tinstemgħa tħarrah it-tè) Kif tridu, bil-halib jew bil-lumi?

Gugliel: Bil-lumi, ahjar... grazzi.

Maria : Int, bil-halib?

Gugliel: La bi:-halib u anqas bil-lumi... m'irridx tè.

Gugliel: Tieħu kannol?

Adriano: Grazzi.

(Jinstemghu jixorbu it-tè bla kliem)

Gugliel: Inqdejt, ghall-inqas bis-safra li għamilt?

Adriano: Jien? Iva, iva, m'hux hazin.

Gugliel: Isma, jekk nista' niswielek xi haga, ghidli... bla kumplimenti.

Adriano: Int twajjeb hafna... Nahseb li f'dak li għandi bzonn, int, ma tistax taqdini... Nirringrazzjak xorta wahda.

Gugliel: Int, x'iddecidejt, Maria... Behsiebek tibqa' hawn?

Maria : Ma nafx... għadni ma nafx. Nahseb li nitilqu għall-ahhar tax-xahar.

Gugliel: U fejn s-ejrin? Il-Belt?

Maria : Ga ghedtlek... Ghadni ma nafx.... Nistgħu nibqghu hawn wkoll.

Gugliel: Jidhirli li dar-rajal huwa monotonu biex wieħed jghix tiek fit-tul.

Maria : Tiehu kikkra tè ohra?

Gugliel: Ghidli, Maria... Ma thossx li trid terga' l-ura fil-Belt? Ma tixtieqx tara mill-gdid dawk it-toroq iffullati bin-nies?... dawk it-teatri... dawk il-kafejiet?

Maria : Le... ebda zevqa m'ghandi li nerha' immur.

Gugliel: Smajt li ghall-istagħum li gej, ser jkun hemm hafna kuncerti sbieħ.

Maria : Dawn, nistgħu nisimghu minn fuq ir-radjo.

Gugliel: Allura ikolli nghidlek l-int inqtajt mid-dinja għal kollex.

Maria : Jien m'iddecidejtx xejn.. Il-lum forsi qed naħsiba hekk, għadha nista' naħsiba xort'ohra.

Gugliel: Hekku... Int qatt ma trid taf dak li ser jigri għadha... Il-gejjieni ma jfisser xejn għalik.

Maria : Il-gejjieni m'hux ahna nfassluh.

Gugliel: Maria, li wieħed jemmen fid-destin huwa zball kbir... Hafna minnkhom jemmu li l-gejjieni jkun gej minn qawwiet misterju... den, m'hux minnu... il-gejjieni x'aktarx li nfassluh ahna nfusna... bil-hila tagħna... bir-rieda skħiha... bl-izbalji li nagħmlu matul il-hajja... Maria, il-bniedem jeħtieg li jkollu hila jibni l-gejjieni tighu skond xewqtu.

Adriano: He... Bil-kliem kollex huwa hafif.

Gugliel: Għaliex? Meta fil-hajja, wieħed jirnexx ilu ikun jaf x'irid, huwa għandu jegħeleb kull tfixxil.. Haga wahda biss, il-bniedem ma jistax jirbah... Il-Mawt.

Adriano: U jekk wieħed jasal biex jirbah lil din wkoll?

Gugliel: Meta wieħed ikun mejjet, m'hewix għalfejn wieħed joqogħod iħabbel rasu bil-gejjieni.

Adriano: Dan, int, qed tħidu.

Gugliel: Għaliex? M'inhix nifmek....

Adriano: Xejn, xejn... kont qed niccajta.

Gugliel: Maria, għadni kemm ircevejt ittra minn għand il-mamà u qqltli biex ins-lli għalik.

Maria : Għalija? Possibbli li għadha tiftakar fija?

Gugliel: Dejjem issemmhik.

Maria : Imma kif jista' jkun? L-ahhar li ratni kont għadni zghira bulkemm kellhi ghaxar snin.

Gugliel: Ghadha tiftakrek ta' dak iz-żmien... Tfajla helwa, bjonda... Maria, il-mamg tixtieq hafna li terga' tarak.

Maria : Qed tiskantani... Ma nistax nifhem... Il-mamg tigħek taf?

Gugliel: Kollox taf... Taf l-imghoddi... taf il-present u forsi taf ukoll il-gejjieni... Lil mama, jien nghidilha kollox... nuriha x-xewqat tighi kollha.... Hija tixtieq tistiednek biex tmur tghaddi xi jumejn magħha.

Adriano: Magħha, fejn?

Gugliel: Fil-Villa tagħna li għandna fit-Toscana... Il-mama, hemm tghix is-sena kollha... ma għandniex x'ingħidu, int tigi wkoll.

Adriano: Jien?

Gugliel: M'hemmx għalfejn hafna kumplimenti... Wisa hemm kemm trid... Bilhaqq, kont ser ninxa... Il-mama bagħtitlek xi ritratti tal-Villa.... (Waqt li jinstemgħa iħawwex xi karti) Hekku, dan juri l-Villa minn barra.

Maria : Xi għmel ta' Villa. X'kobor... Qisa xi kastell.

Gugliel: Sewwa qed tħid, Maria... Fl-antik, dil-villa kienet kastell. Araġ din il-qarti giet mibnija gdida ftit snin ilu... Hawa jinsab il-garage... Dar-ritratt juri l-ewwel pjan u dan il-gnien u t-tennis court.

Adriano: Qatt ma lagħbtu xi logħoba?

Gugliel: U dan, juri l-parti l-gdida... Hares ftit lejn il-kmamar... donnhom għadhom n'humex armati... Donnhom jonqoshom xi haga. Qegħdin jistennew lil padruna l-gdida... Dawn il-kmamar, nixtieq li jigu armati skong il-gosti ta' dik il-mara li sejra tħixx fihom... Il-mama taqbel mighi ukoll.

Maria : Villa sabieha tassew... hekku....

Gugliel: Le, Maria, dawn tista' izzommhom int.

Maria : Ghaliex?

Gugliel: Int tkun tista' jttini xi parir.

Rosina: (Il-bogħod mill-Mike) Sinjur, hawn is-sinjura kuncett trid tkellmek.

Adriano: Gej, Rosina.

Maria : Le, stenna, halli mmur jien.

Adriano: Imma....

Maria : (Nervuza) Għandi bzonn inkellimha. Guglielmi, nitolbok tiskuzani... dal-waqt nigi.

Gugliel: Jekk ma jimpurtax, ma noqogħodx nistenniekk... Fis-sebħha jrrid nagħmel telefon... Nerga' narakhom il-jejla.

Maria : Tajjeb, għal-jejla, mela.

Gugliel: A rivederci!

Maria : A rivederci!

Hoss: (Passi - bieb jinfetah -
jinghalaq)

Gugliel: X'jidhirlek, habib?

Adriano: X'igifieri?

Gugliel: Kif semmejtilha l-villa,... kif ghedtilha li hija għad trid tghix f'dawk il-kmamar, donnha li ma haditx pjacir... Donni rajtha dbiddel lewħha.

Adriano: Minn issa?

Gugliel: Ma nafx x'nibda nahseb... X'imdaqqiet donnha tiehu pjacir meta tarani... drabi ohra, tħrabni... issir nervuza u jkollha mitt sena biex twarrab minni... Nittama li biz-zmien, il-khsieg ta' daz-zwieg tagħna, inissiha l-imghoddi u jagħmilha hinja mill-għid.

Adriano: Milli qiegħed nara, s'issa, l-idea ta' daz-zwieg, xejn m'hi għal qalba.

Gugliel: Int m'ghedtilha xejn? Ma jppruvajtx tfehemna l-vantaggi li hemm f'dan iz-zwieg?

Adriano: (Xott, xott) Iva, ghedtilha... Ghedtilha hafna drabi.

Gugliel: U x'wigħitek?

Adriano: (Innervjat) X'ridha twigibni? Jekk hija ma tridx tizzewweg, għandha ir-ragunijiet tagħha.

Gugliel: Imma x'ragunijiet jista' jkollha? Dan hu l-izqed li nix-tieq naf... x'ragunijiet għandha... Li Maria għandha gibda lejja, hija haga sgura... nahseb li int ukoll intbaht b'dan.

Adriano: Iva, iva, dan osservajtu.

Gugliel: Forsi hemm x'imhabba ohra? Le, le, ma naħsibx... Vara daz-zmien kollu, nahseb li nsietu xi ftit.... Tassew li x'imdaqqiet jien ukoll inhoss li donnu għadu haj.

Adriano: Zewga?

Gugliel: Iva... Haj!... Jien narah f'kull hin... Bejni u bejna... Donnu li jrid izommna mifruda... It-tifikira tighu hija tfixxil kbir għall-hena tagħna... Haga tal-biza li tifikira ta' bniedem mejjet, tibqa' tħix migħek.

Adriano: Għandek ragun... M'hemmx aghar minn meta bniedem mejjet jieħu postu fost il-hajjin....

Gugliel: Sewwa, sew, kif qed tħid int.... B'daz-zwieg, jien ga-ghedt lil memm....

Adriano: Iva? X'qaltlek?

Gugliel: Ghall-ewwel m'gharfet tħidli xejn.. Taf int, l-idea li nizzewweg armla... imma issa, donnha ikkuntentst... tinsab ferħana hafna u għandha seba' mitt-sena biex tara lil Maria. Hijha qed tħestila hafna xorti u nista' nghidlek li ga-iffissat id-data tat-tiegs.

Adriano: Ukoll?

Gugliel: Jekk Maria tilqa' l-istedina tal-mamà tighi, nghidlek li jirnexxili nikkonvinciha.

Adriano: Nittamaw!... Nittamaw!...

Gugliel: Bilhaqq... xtqt nghidlek xi haga... ahfirli jekk ser nabbuza...

Adriano: (Sorpriz) Tkelle... tkelle...

Gugliel: (Ilaqlaq) Nahseb... li Maria, finanzjarmament, ma tantx hi qegħeda f'qaghada tajba... Il-lum, il-hajja hija difficli hafna... nahseb l-int ukoll qiegħed tinteressa ruhek ghaliha, hux tasseq?... Jekk nista' nisvielkhom b'xi mod....

Adriano: Kif??? X'igifieri?

Gugliel: Ahfirli... M'irridekx toffendi ruhek... Naf li hija haga delikata, imma bejnietna, m'hemmx għalfejn wieħed jagħmel kumplimenti... Jiena nqis ruhi bhala habib, anzi biex nħid hekk, bhala missier... intant, jien nhalli f'idejk... m'irridx li Maria tkun taf b'dan... Nitolbok...Grazzi, grazzi hafna.... A rivederci!

Adriano: Arivederci!....

Muzika: .

Maria : Tajt dawk il-flus lis-sinjura Kunċett... Ghedtilha li dan huwa l-ahhar xahar li....

Adriano: Thabbilx rashek... Flus għandna kemm trid.

Maria : (Sorpriza) Kif???

Adriano: Flus għandna kemm trid... u meta jispicawlna, nerġghu ingibu izqed... offrihomli huwa stess.

Maria : (B'lehen għoli) Guglielmi?

Adriano: Iva, Guglielmi... Ma kienx bizzejjed li fetah qalbu mighi... Li urieni bl-imhabba tighu għalik.. Kellu l-wieċċe tost li jitlobni nkellmek għaliex... Biex nikkonvinciċċi.. Le, dan, ma kienx bizzejjed... Biex aktar jumiljani, offrieli l-flus ukoll... S'hawn kelli nasal... Kuntenta, issa?

Maria : Jien?

Adriano: Int, iva int... Int kont li wassaltni f'dil-qaghada... Kieku int ma lqajtx l-ewwel darba li gie jarak, kieku l-lum, jien, m'inhix nsofri din l-umiljazzjoni... Dan, int qed tagħmlu għaliex taf li jien ma nistax nitkellem... Għaliex ma nistax naqbdu u nitfġġu l-barra... Int qed tiehu gost tarani nsofri... Ichad li m'huxx/ hekk, jekk għandhekk hila.

Maria : Imma kif, Adriano? Kif tista' titkellme mighi hekk? Ghidli... m'int thoss ebdarimors... Ebda mistħija l-int daqshekk ingust mighi?

Adriano: Ingust?

Maria : Iva, ingust... anzi bniedem vili...

Adriano: Vili wkoll?

Maria : Iva... Int qed titfa l-htija tighek fuqhi.. Int kaxkartni mighik... ghamilt ni komplici mighek.. Int taf tajjeb li jien ma riedtekx tagħmel dak il-pass... Għamilt minn kollox biex nregħġek l-ura... Bi kliemek, int, gaghalt ni needi... Għalik, jien gdibt u issa... issa li qed issofri l-konsekwensi... qiegħed toħoda kontra tighi... Ma tintebahx l-int bniedem bla gieħ? Li għemilek huwa dak ta' bniedem vili?

Adriano: Kompli, kompli, tieqafx.

Maria : Nieħu gost narak issofri!.... Divertiment sabieħ tassew!... Minn dak inhar, jien qatt ma sibt mument mistrieh... Qatt mument hieni... Dejjem imħasba... imbaizza'... Qatt m'abbuzajt nurik b'dak li kont qegħda nsofri... Int riedt tarani ferħana. Riedt li alma nidħqu bina nfusna... Riedt li alħna nahbu l-biza tagħna minn xulxin... Hekku fejn wasalna... f'liema disperazzjoni.. U issa, għandek il-wicc tost titfa' il-htija fuqhi... Kieku ma kontx inhoss għalik... kieku ma nieqafx inlumek bi kliemi.

Adriano: Għandhekk ragun... Jien bniedem bla sens biex qiegħed noħoda nixxu mighek bis-serietà... il-qaghada tagħna hija tad-dahq... Taf zejn/ liema hi l-aktar haga li qed tinkwet tami? Dak li jien kelli jmmut biex insir haf dak li ma kont naf qatt f'hajti.

Maria : X'igifieri? X'sirt taf?

Adriano: Sirt naf l-int qed tidhaq bija.

Maria : M'hux tassew!... Irtira dak li ghedt.

Adriano: Le!... Dak li ghedt huwa minnu... Int minn dejjem dhaqt bija... Iva, dejjem...

Maria : Ghedtlek irtira kliemek...

Adriano: Tahseb li jien ~~xxx~~ ma nifmekk?? Tahseb li jien ghama? Il-għemm tigħek... l-inkwiet... il-bidla li saret fik minn ftit taz-żmien l-hawn... Ma tafx li hsibijietek jien naqrhom f'ghajnejk? Int ma tistax turini haga b'ohra... Dak li tahbi minni int, jghiduli huwa stess... Iva, din hi l-izjed haga tad-dahq... Il-mahbub tigħek jiftah qalbu mighi.

Maria : Il-mahbubtighi!... U int dan temmnu? Isa, tibzax twigibni... għamel kuragg.. tkellem... temmnu, int, dan?

Adriano: Ukoll jekk m'hux hekk... il-qaghada ma timbidilx... Meta l-fedeltà tkun bhala sagrificju, huwa aghar minn tradiment... fedeltà ta' din ix-xorta tiċċawa biss biex minna timbed il-birda.. l-indifferenza... l-antipatija... l-mibegħeda... Imma, x'jiena nghid? Int għandek ragun... Jien, minn jien? Jien m'ghadni li kont... jien sirt bniedem barrani... tfixx kıl-bejnhekk u bejnū... Dan, qaluli huwa stess... dan kont nafu... Huwa uriek ir-ritratti tal-villa... sabieha tassew... Irid

: jiehdhok għand il-mamà... irid ilaqqgħek mal-hbieb... int issa tkun ferħana... xejn ma nghidlek gawdiha dil-hajja... gawdiha mill-ahjar li tista'... din ilhekk toħloma hajtek kollha.

Maria : Iva, dil-hajja, jien kont noħlom biha... Issa nista' ngawdiha... imma le... dan ma nistax nagħmlu ghaliex hemm int.. ghaliex jiena u int marbutin b'katina wahda....

Adriano: Bizzejjed... Phimthek...fimthek tajjeb...

Maria : Adriano...

Adriano: Mur...Nahseb li ma baqaghlna xejn x'ingħidu...

Maria : Adriano!....

Adriano: Mur, mur... hallini wahdi...

Maria : Adriano, ahfirli... Ma kontx naf x'jiena nghid...emminni, dak li ghedtlek, ghedtulek ghaliex int weggajtli qalbi...

Adriano: Iva, iva, qiegħed nifmek... mur issa u hallini wahdi...

Maria : Tghidlix hekk, Adriano... Dak li ghedtlek, għetulek ghaliex kont offisa... tiegħi ninkik.. Nahliflek... li jiena nhobbok... iva, dejjem habbejtek... Minn fuqna għad-dew zminijiet koroh ... kien f'dawn iz-zminijiet li rajna kemm konna ninhabbu.. issa wkoll... iva, issa wkoll... Adriano, hares lejja... wigibni... ghidli li qiegħed temmīnni.

Adriano: Iva, nemmnek... nemmnek....

Maria : Le, m'hux hekk... twigibnix b'dan il-mod... Hares lejja... Dak li ghedtlek huwa tal-biza... Ahfirli... Hemm bzonn li jiena u int ninsew kollox... Iva, jien u int tkellimna bhal zewg imgien... M'inthix temmīnni? M'inthix temmīnni?

Adriano: Iva....nemmnek... nemmnek... imma issa, hallini....

(Fade out)

(Fade in)

Hoss: (L-arlogg jinstama' jdoqq is-sebħga)

Adriano:

Din hija l-grajja tighi....

Deffien: Sofrejt.. sofrejt hafna....

Adriano: L-ħażżeġ taħdida li kelli ma' marti għażżeġ għalliha nifhem hafna xorti... X'tista' tfisser l-hajja tighi? Xejn! Haga zejda! Haga misterra....Hija qaltli dak il-kliem, imbagħad talbitni mahfra... Kien tard wisq... kliemha kien lahaq feriel i-l-qalbi... Jien kont ta' tfixxil għaliha...X'hena nista' noffrila jien? Xejn... Wasalt biex insir bniedem mejjet li qiegħed jghix minn fuq spallejha... Ili nahseb hafna fuq il-qaghada tighi u tagħha u issa... id-decidejt... ktibt ittra u tlaqt il-ħbarra... ili nimxi lejl shih...issa ninsab hawn... Nistħajjek li tixtieq taf għalfejn ghedtlek il-grajja tighi.... Ghaliex minn għandek irrid favur ckejken. Haga zghira hafna... Dak l'irrid minnek, int għandek l-ghodda addattat hafna għaliex.

Deffien: U x'favur trid minn għandi?

Adriano: Ifhimni, fit... Kif ninsabu wahidna, jien, innehhi hajti b'idejja u int, tidfinni fil-qabar tighi.

Deffien: Kif? Int qiegħed tiggennen!

Adriano: (Kalm) Le! M'inhix mignun... Emmi... Li n-neħhi hajti hija l-ahjar haga li nista' nagħmel... Dan li tlabtek, jien ktibtu f'it-ra lil mara tighi... Ghedtilha li m'hemmx għalfejn toħoda bi kbira meta tisma bil-meħġt tighi... Ghedtilha li jekk trid tibki... dan, għandha tagħmlu fejn ma jaraha hadd... bil mohbi ta' kullhadd... ghedtilha li dan huwa meħtieg, għaliex jien ma nistax immut darbtejn... Hemm bzonn li m-mut bil mohbi... l-istess bhal ma għext... Habib, jehtieg li tghini... Dak li tlabtek, għalik huwa xogħol hafif hafna... kwistjoni ta' fit Minuti.

Deffien: Imma, x'inti tghid??? Jien??? Le, le!!!. Anqas nohlok biss m'irrid.

Adriano: Allura ma tridx tghini?

Deffien: Jidhirlek li għandi nghinek? Tahseb li jiena nista' nagħmel affar ijet bhal dawn?

Adriano: Imma għaliex? X'hemm diffici f'dak li tlabtek? Jien huwa dak stess li ismu jinsab fuq dan il-qabar... Jien għandi kull dritt li nkun midfun taht din il-lapida... Mir-registri tac-Cimiteru, jidher ukoll li jien ninsab midfun hawn... B'kumbi-nazjoni kbira, sal-lum, jien ma stajtx noqghod fil-qabar tighi... Issa wasal il-waqt li nirranga l-izball li sar... Jien noqtol ruhi b'idejja... int tidfinni u jien ma nitkellimx iz-jed.

Deffien: (Agitat) Ma jistax jkun!... Dak li qed titlobni huwa tal-biza... M'iggibx quddiem ghajnejk...

Adriano: Ma baqaghlix x'nagħmel iz-żed... Dak li tlabtek huwa l-mezz wahdani li ngib kollex floku... l-eziztenza tighi jehtieg li tintemm... Marti, allura, tkun tassep mara armla... Jien, inkun tassep mejjet u b'hekk jissewwa kollex... ikun kollex fl-ordni... Ma nistax nifhem għaliex ma tridx tghini.

Deffien: U sgur li m'irrdx nghinek... Bl-imbrolja li għamilt, int sibt ruhek f'dan il-gwaj kollu u issa trid li jien nagħmel imbrrolja ohra... Jien bniedem onest u m'irridx nidhol f'imbrolji bhal dawn.

Adriano: Jahasra... jien qed nitolbok biss li taqdi dmirek... Int huwa id-deffien tac-cimiteru... Int issib bniedem mejjet, barra mill-qabar tighu u terga' tqegħedu f'postu... dan hu, kull m'irrid minnek.

Deffien: Kollu għalxejn li tkompli... Ir-regolamenti ma jammettux ftehim privat bhal dan... ~~Intekk~~ Int ejja hawn meta tkun mejjet, imbagħad nidħaddtu.

Adriano: Allura trid l'issib il-katavrū tighi f'nofs ic-cimiteru? Li jien ser innehhi hajti hija haga sgura... Issa d-decidejt u hadd m'hux sejjer ireggaghni l-ura... Ghidli... Issa, li jien urejt lil mara tighi b'dak li ser nagħmel... ma noħrogx ta' tifel jekk ma nkomplix kelmti?

Deffien: Jahasra, jien ma jimpurtanix...

Adriano: Imma skuzi... Ahseb ftit fil-konsekwenzi... Jekk il-Pulizija isibu l-katavrū tighi, allura tinkixef l-imbrölja li kont għamilt... Marti issib ruhha arrestata... Ahseb, ahseb ftit... familja sfrattata... waqt li jekk nagħmlu kif ghedtlek jien, marti tkun tista' tizzewweg mill-gdid... Tkun ferħana... hin ja..... Alla tighi!!!.....

Deffien: X'gara???

Adriano: (Agitat) Marti tinsab hawn.... Iva, riesqa lejna.... saħħat l-ittra tighi ma damitx ma waslet... Mekk, Ma baqagħlix hin nagħmel dak li ghedt... Ifhimni... Jekk tistaqsik.... ghidilha li kollex lest.

Deffien: X'igifieri???

Adriano: (Mghaggel) Kollex, kollex lest... Jien qtilt ruhi b'idejja u int ga dfintni... Phimtni?

Deffien: Int qed tiggennen!...

Adriano: Hekku waslet... Se nwarra... tinsiex x'ghedtlek....

(P.wsa)

Maria : (Tolfoq) Skuzi... jekk jogħogbok, taf tħidli jekk hux hawn dak is-sinjur li... li....

Deffien: Iva, sinjura...

Maria : Alla tighi!...

Deffien: Stabar, sinjura...

Maria : U kif nista' nistabar meta naf li....

Deffien: Ikkalma, ikkalma, sinjura....

Maria : Dan hu l-qabar tagħma... Ghidli, hawn jinsab midfun?

Deffien: Sinjura....

Maria : Għaliex ma wigibtnix? Irrid naf zewgi giex midfun jew le.

Deffien: Nixtieq kieku....

Maria : Ghidli... kellimmi car... Ghidli x'gara.

Deffien: Ma nafx kif ser nibdielek... inhossni ikkonfondut....

Maria : Ikkonfondut!... U għaliex??? Kliemek qed iħassibni.

Deffien: Ghadhek ragun, sinjura... Ara, ogogħod bilqegħeda hawn... bil-mod, infhemek kollo.

Maria : Imma x'gara? Ghidli x'gara?

Deffien: Sinjura....

Maria : Tkelle... tkelle, tibzax....

Deffien: Sinjura, kieku nghidlek li dik l-ittra kienet cajta... cajta ckejkna, temminki?

Maria : Cajta!!!! (Ferhana) Allura, Adriano, għadu haj....

Deffien: Iva, sinjura... haj mimli bil-ghomor....

Maria : Ghidli fejn hu... Irrid narah... Irrid nbusu... Irrid nitolbu mahfrah....

Deffien: Sinjura, l-agitazjoni li għandhekk fuqhekk qiegħda tbezzaghni... Ikkalma ftit, imbagħad...

Maria : Qalbi sejra jttir bil-ferh... Ghidli fejn qiegħed... Hudni hdejh... Irridu hdejja... hdejja biex ma nidbegħedux aktar minn xulxin... Irrid nghanqu mighi... Irrid nghidlu kollo.

Deffien: Hemm, sinjura... Hares Jejn dak il-qabar... Hemm mohbi wara dak il-monument....

Maria : (B'ghajta ta' ferh) Adriano!... Adriano!...

Adriano: (Boghod mill-Mike) Maria!... Maria!... (Kommoß)

Maria : (B'eħġen ferrieħi u mikṣjir fl-istess hin) Adriano! Ghaziz tighi!

Adriano: Gojja ta' qalbi... Ma ria!... Maria!...

Maria: Insa... insa kollo... Flimkien, il-boghod minn hawn, nghixu hinjin...

Adriano: Imma kif jista' jkun?

Maria : Iva, l-istess bhal qabel... Int, hu r-ragel tighi... Hadd ma jfixkilna izqed... Anqas Guglielmi... Dan, siefer dalghodu ghall-Indja.

Adriano: Ghall-Indja!... Hekk malajr???

Maria : Iva. Telegramm li wasallu lbierah għażiex jsiefer minnufieh... Mewt ta' malajr tad-pirettur tad-ditta, fil-qasam li hemm fl-Indja, lahqitu minn floku... Kuntent issa? M'hemmx izqed biza... Imxi mmorru... Ghada stess nidbegħedu minn hawn...

Adriano: Immorru... Iva, ahjar milli bqajt hawn....

Maria : Adriano tighi!...

Adriano: Anglu ta' qalbi!...

Deffien:

U jien... wahdi mill-gdid.... Ahjar... Iva, ahjar hekk.... Irgajt ghaqqad familja... Kien ser jkolli habib ma min nghid kelma.... Ma jimpuitax... issa drajt f'dan ic-cimiteru... Isimghu x'hemda!... X'paci!.... Xi gmiel ta' sigar għandi madwari... Xi hlewwa ta' lwien!... Kont insejt li m'inhix wahdi... Mighi hawn l-ghasafar... Xi hlewwa ta' ghana... f'inzul ix-xemx, donnhom jiggennu bil-ferh... Le, le, dan m'hux cimiteru, imma gnien... gnien sabieh u hlejju.

Muzika Qawwija: